

Vårgårda

Vision & Tradition

Delårsbokslut 2024-08-31 med prognos 2024

Vårgårda kommun

Innehållsförteckning

Politisk verksamhet	2
Förvaltningsberättelse.....	5
Händelser av väsentlig betydelse	5
Den kommunala koncernen.....	5
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	7
Finansanalys	8
Måluppföljning per den 31 augusti 2023	10
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	48
Väsentliga personalförhållanden	50
Ekonomisk redovisning.....	52
Resultaträkning.....	52
Kassaflödesanalys	53
Balansräkning.....	54
Ekonomiska nyckeltal	55
Noter.....	56
Driftsredovisning, nettokostnader	59
Investeringsredovisning	66
Avgiftsfinansierad verksamhet.....	69
Övrigt.....	70
Begreppsförklaringar.....	70

Politisk verksamhet

Även 2024 präglas av lågkonjunktur och inflation, men inflationen är minskande och därav ser kommunen räntesänkningar vilket kommer göra situationen lättare. En fortsatt befolkningstillväxt i Vårgårda, till skillnad mot många andra kommuner stärker också kommunens handlingskraft.

Utvecklande skola

Utbildningsutskottet fortsätter att fördjupa sig i skolverksamheten i Vårgårda. Årets resultat från årskurs 9 var lägre än tidigare år och arbetet med att höja resultaten har varit på kommunstyrelsens och utskottets fokus under lång tid och lär så fortsätta vara framåt.

Nya musikskolelokaler är i skrivande stund nästan klara och invigning är planerad till slutet av september. Kulturen har också bättre anpassats till funktionshinder i samband med tillbyggnaden av musikskolan. Byggnationen av Kesbergets förskola är också klar med invigning i slutet av september. Ombyggnad av köket i Nås är klar, och fönster är utbytta i skolan. I Asklanda skola startar flytt av köket och matsal till gamla idrottshallen vilket kommer att ge möjligheter till fler klassrum i skolan.

Hållbar miljö

Miljöberedningens arbete närmar sig avslut och det som hittills presenterats i kommunfullmäktige verkar leda till att Vårgårda kommun tar ett antal steg mot en mer hållbar verksamhet. Balansgången mellan tillväxt i skogen för att minska klimatpåverkan och tillgänglighet i skog för fritidsliv är en av de frågor som diskuteras. Ytor för framtida energiproduktion är också en mycket aktuell fråga samt hur vi undviker byggande på åkermark samtidigt som en utveckling måste ske.

Vårgårda kommun är mycket stolta över sitt återbruk av möbler som hittills sparat kommunen över 3 miljoner i inköp av möbler. Verksamheten som kallas Returgården, finns på Viaduct och ger förutom ekonomiska vinster sysselsättning till personer utanför arbetsmarknaden och miljövinster i form av mindre förbrukning av material.

Attraktivt boende

Byggandet av bostäder i Vårgårda ligger hittills 2024 på en mycket låg nivå, utom när det gäller villor på där det ändå byggs en del. Under tiden jobbar kommunen på med detaljplaner och både Flaskeberget och Fagrabö Väst är ute på granskning. Arbeta med nytt särskilt boende vid Kullingshemmet pågår, men kostnadsökningen kräver ytterligare politisk beredning.

I samband med att kommunen påbörjade fördjupad översiktsplan för Hol blev det efter ett tag påtagligt att kommunen behövde en ny översiktsplan för hela kommunen. Det arbetet är nu påbörjat och arbetet med fördjupad översiktsplan i Hol har avslutats. Arbeta med detaljplaner för verksamhet pågår på Vårgårda Norra, och är startat i både Vårgårda Västra (Degrabö) och Vårgårda Östra (vid återvinningscentralen)

Konkurrenskraftigt näringsliv

Vårgårda lyckades återigen att hamna på första plats i Sverige i företagsklimat och utifrån de delresultat som presenterades i våras finns det gott hopp om att kommunen kan behålla den positionen.

Behovet av eleffekt i Vårgårda oroar och kommunen tillsammans med de största elförbrukande företagen har projekt igång för att försöka att framför allt stärka upp elnätet men också att företagen kan byta effekt med varann.

Intern utveckling

Kostnadsutvecklingen för det nya särskilda boendet har gjort att budgetarbetet skjutits upp för att få tydligare vilka effekter detta bygge får på Vårgårdas framtida ekonomi. Budget ska antas senast i november. I samband med denna delårsrapport levereras den första större mätningen utifrån kommunens nya målsystem, och diskussionen om hur de ska hanteras behöver ägnas en del tid.

Kommunfullmäktige beslutade i augusti om att en ny vision ska arbetas fram och det arbetet kommer att starta snart.

Kommunfullmäktiges beredningar

Miljöberedningen har haft sin sista vägledningsdebatt och är på väg mot antagande i höst. Kommunfullmäktige har också tillsatt en kompetensförsörjningsberedning som haft sin första vägledningsdebatt.

Servicenämnden personal/ekonomi

Beslut är fattat i både Herrljungas och Vårgårdas kommunfullmäktige att dela upp verksamheterna ekonomi och personal i respektive kommun. Lönehanteringen kommer att fortsätta vara gemensam. Kommundirektörerna har fått i uppdrag att titta på nya områden som kan vara lämpliga för samarbete.

Förvaltningsberättelse

Delårsbokslutet omfattar perioden januari till augusti 2024. I koncernredovisningen ingår förutom Vårgårda kommun även det helägda bolaget Vårgårda Bostäder AB.

Händelser av väsentlig betydelse

Vårgårda kommun har hittills under året haft följande väsentligen händelser:

- Högre ränteläge fortsätter att påverka både för kommunen och det kommunala bostadsbolaget.
- Kommunens största projekt hittills – nytt äldreboende, har startats.
- Ny musikskola har färdigställts
- 49 nya företag har registrerats i kommunen
- Kesbergets förskola har byggts med Svanen-märkning.
- Returgården har sen 2020 t.o.m. april 2024 sparat 80,4 ton koldioxid, vilket motsvarar ca 27 bils utsläpp.
- Kommunen har startat ett visionsarbete
- Vårgårdas invånarantal fortsätter att öka.

Den kommunala koncernen

Förutom Vårgårda kommun består den kommunala koncernen av Räddningstjänstförbundet Alingsås och Vårgårda samt Vårgårda Bostäder AB.

Vårgårda Bostäder AB

Vårgårda Bostäder AB är ett kommunalt bostadsföretag som äger och förvaltar fastigheter i Vårgårda kommun.

Mål och måluppfyllelse

Ändamålet med Vårgårda Bostäder AB:s verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i kommunen. Verksamheten skall bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget skall vara ett instrument för ägaren att verkställa bostadspolitiska beslut vad gäller att trygga den framtida bostadsförsörjningen, verka för integration samt ökad valfrihet och inflytande i boendet.

Nyckeltal Vårgårda Bostäder AB	Bokslut 230831	Bokslut 240831
Nettoomsättning, mnkr	42,9	46,5
Rörelseresultat, mnkr	7,1	7,7
Årets resultat, mnkr	1,6	2,0
Nettoinvesteringar, mnkr	9,9	6,4
Antal lägenheter	748	748
Uthyrningsgraden bostäder %	99,8	99,7
Antal lokaler	48	35
Uthyrningsgraden lokaler %	95,8	86,0
Flyttningsfrekvens %	11,2	12,5
Soliditet %	6	6,1
Antal anställda	14	14

Tabell: Nyckeltal Vårgårda Bostäder AB

Räddningstjänstförbundet Alingsås och Vårgårda

Räddningstjänstförbundet styrs av en politiskt vald styrelse, kallad direktionen. Ledamöterna i direktionen utses av respektive kommuns fullmäktige varje mandatperiod. Direktionen sammanträder fem gånger per år och handlägger övergripande frågor om mål och inriktningen för verksamheten. Politikerna fördelar även de ekonomiska resurser som krävs för finansiering av förbundet och dess verksamhet.

Räddningstjänsten
ALINGSÅS-VÅRGÅRDA

Alingsås kommun representeras av fem ledamöter och har alltid ordförandeposten. Vårgårda kommun representeras av fyra ledamöter och har posten som vice ordförande.

Då Vårgårda kommuns andel av Räddningstjänstförbundet är 22 procent ingår inte förbundet i de sammanställda räkenskaperna.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Den kommunala koncernen

Vårgårda bostäder AB har uppnått en stabilitet i bolaget avseende uppdraget och vilka bolaget är till för. Bolagets problem är hög belåning, och bolaget har därmed svårt att uppnå ägarens krav på soliditet.

Bolaget blir allt bättre på att spara energi. Driftövervakningen börjar bli heltäckande, genom att ha kontroll på innetemperatur. Ny lag beträffande elkontroll i lägenheterna trädde i kraft föregående år och bolaget har en plan för genomförande. Ett 30-tal lägenheter kommer att bli klara i år. Ett antal småprojekt är på gång såsom dränering av Stockholmsvägen 13, ny kallvattenmatning på Trastvägen med mera.

Projektmässigt är utmaningen att ”läka” Backgårdsgatan 1-11, nya miljöhus och översyn av parkering och internvägar kommer att bli klart under året. Resterande åtgärder i form av ytterligare planteringar kommer att göras under de kommande åren.

Antalet misskötta lägenheter ökar. En stor del av de resurser som skulle använts till att renovera badrum går till att återställa lägenheter. Faktura skickas i samtliga fall till avflyttad hyresgäst men ofta får bolaget inte betalt.

Vårgårda kommun

Vårgårdas befolkning har vuxit under de senaste åren. I samband med budget görs ett antagande om invånarantal i kommunen per 1 november året innan budgetåret. Årets intäkter är budgeterade utifrån ett invånarantal på 12 320 personer, medan det verkliga antalet blev 12 358. SKR:s prognos visar på en skatteunderlagstillväxt som är bättre än vad tidigare prognoser visat. Det innebär att Vårgårda kommun prognostiseras att få ett positivt skatteutfall jämfört med vad som budgeterats för år 2024.

För att Vårgårda kommun ska kunna uppnå resultatmålet behöver framför allt förvaltningens kostnader hållas inom budgeterad nivå. Kommunen har under året högre räntekostnader och ökade pensionskostnader.

Investeringsprognosen för året visar på en genomförandegrad på 76 procent. Investeringsutgifter uppgår till 88 mnkr i slutet av augusti. Den största pågående investeringen är förskolan i centrum. Kommunens låneskuld har ökat med 40 mnkr under perioden.

Befolkningsutveckling

Antal invånare i kommunen uppgick den 30 juni till 12 461 (12 335) personer vilket är en ökning med 126 personer sedan juni 2023. Vid årsskiftet uppgick befolkningen till 12 384 personer. Under det första halvåret har befolkningsutvecklingen varit positiv, befolkningen i kommunen har ökat med totalt 77 personer. Födelsenettet är -2. Flyttnettot är positivt med 83 fler inflyttade jämfört med utflyttade.

Arbetsmarknaden

Enligt Arbetsförmedlingens statistik var 319 (252) personer arbetslösa i Vårgårda den sista augusti, vilket innebär 67 personer fler än vid samma tidpunkt föregående år. Av dessa var

177 (110) personer öppet arbetslösa medan 142 (142) personer omfattades av program med aktivitetsstöd. Antalet arbetslösa ungdomar upp till 24 år uppgick vid samma period till 52 (42) personer vilket är en ökning med 10 personer jämfört med samma tid föregående år. Av dessa var 26 (22) öppet arbetslösa medan 26 (20) personer omfattades av program med aktivitetsstöd.

Finansanalys

Vårgårda kommunkoncern

Vårgårda kommunkoncerns totala nettoskuld hos Kommuninvest uppgår till 839 mnkr. Vårgårda kommun har en skuld på 440 mnkr och Vårgårda bostäders skuld uppgår till 399 mnkr. Snitträntan de senaste 12 månaderna är 2,65 procent och räntekostnaderna 21,5 mnkr. Vårgårda kommuns andel av den totala låneskulden är 52 procent och Vårgårda Bostäder AB:s andel är 48 procent. Vårgårda bostäder har även ett lån på 50 mnkr hos SEB.

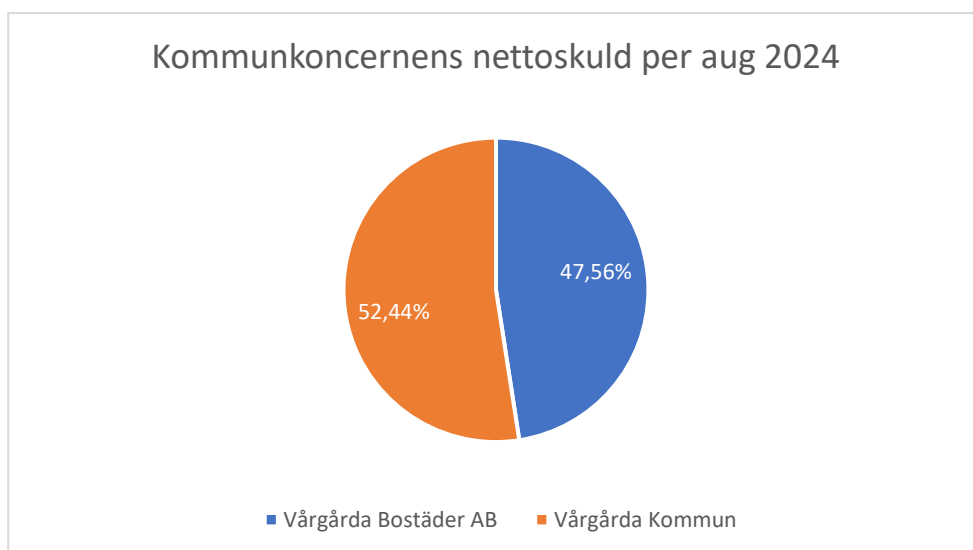

Diagram: Vårgårda kommunkoncerns samlade lån hos Kommuninvest

Skuldportföljen förkoncernen (exklusive refinansieringsantaganden) har 57,16 procent andel fast ränta under nuvarande år. Utan derivatavtal skulle andelen vara 38,53 procent.

Den genomsnittliga kapitalbindningen är 1,35 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1,62 år. Av skuldportföljen har 55,5 procent en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 53,5 procent har en räntebindning på 1 år eller kortare. För 2024 förväntas räntekostnaderna inklusive refinansieringsgraden uppgå till 21,6 mnkr.

Tabell: Vårgårda kommunkoncerns räntekostnader

.

Den långsiktiga finansieringen, dvs. både kort- och långfristiga skulder som förväntas kvarstå över tid, är föremål för risker och möjligheter vid förändringar av marknadsräntorna. För att

hantera detta används finansiella derivatinstrument, s.k. ränteswapar. På detta sätt kan räntebindningen och kapitalbindningen hanteras med full flexibilitet. Förutsättningar skapas för att, när som helst, förändra räntebindningstiden och bättre möta förändringar på räntemarknaden. Riktlinjer och ramar för riskhanteringen är fastlagda i en av styrelsen beslutad finanspolicy.

Per sista augusti finns ränteswapar som totalt uppgår till 290 mnkr (333). Den genomsnittliga räntebindningstiden för den totala skuldportföljen uppgår till 2,88 år (3,59) och den genomsnittliga räntan uppgår till 1,85 procent (1,63). Marknadsvärdet på ränteswaparna uppgår till 20,6 Mnkr.

Vårgårda kommun

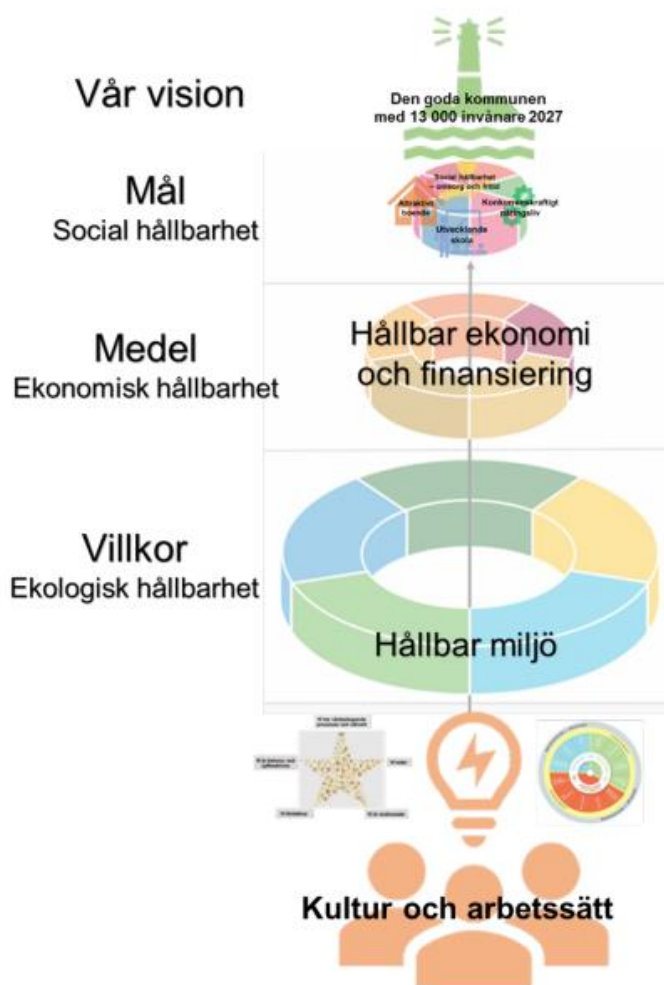
Vårgårda kommun har en skuldportfölj på 440 mnkr hos långivaren Kommuninvest. Under året har kommunen inte amorterat på några lån. Snitträntan de senaste 12 månaderna uppgick till 2,42 procent och räntekostnaderna uppgår till 9,9 mnkr. Skuldportföljen för Vårgårda kommun har 73,56 procent andel fast ränta under nuvarande år. Den genomsnittliga kapitalbindningen är 1,72 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1,72 år. Prognosen visar att räntekostnaderna för år 2024 uppgår till 10,7 mnkr.

	Räntebindning (år)	Räntebindning (mnkr)	Kapitalbindning (år)	Kapitalbindning (mnkr)
0-1 År	0.27	200	0.27	200
1-2 År	1.03	30	1.03	30
2-3 År	2.34	120	2.34	120
3-4 År	3.26	50	3.26	50
4-5 År	0.00	0	0.00	0
5-6 År	5.72	40	5.72	40
	1,72	440	1,72	440

Tabell: Vårgårda kommuns skuld, källa Kommuninvest

Inriktningsmål för god ekonomisk hushållning

Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom till exempel helägda bolag. Kommunfullmäktige har fastställt mål för god ekonomisk hushållning. Budget- och verksamhetsplan 2024-2027 innehåller sju inriktningsmål, där de fyra prioriterade fokusområdena från visionen ingår.

Inför 2024 antogs nya inriktningsmål av kommunfullmäktige, där styrningen förändrades till att fokusera mer på effekter för de som bor, lever och verkar i Vårgårda. Målen präglas av systemsyn och att från invånarens perspektiv se verksamheten som en helhet, som samverkar för att nå ett gemensamt syfte.

Måluppföljning per den 31 augusti 2024

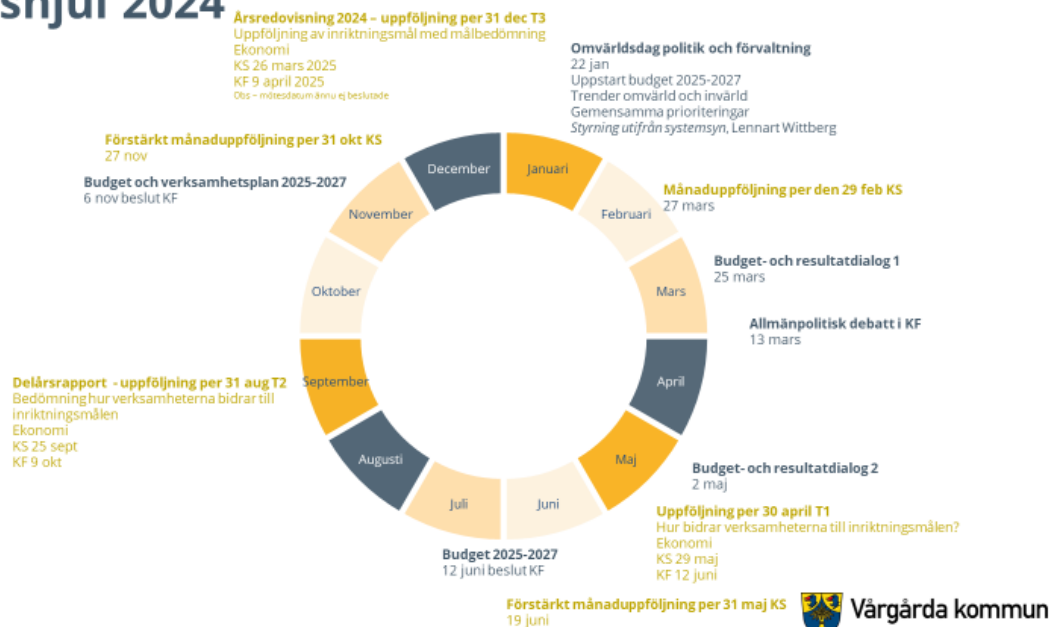
Under året följs verksamheten upp mer fördjupat vid tre tillfällen; måluppföljning per den 30 april, delårsrapport per den 31 augusti samt årsredovisning per den 31 december. Förvaltningen gör inför dessa tillfällen en måluppföljning som omfattar samtliga verksamhetsområden och utfallet per den 31 augusti 2024 sammanfattas nu i denna rapport.

Inför 2024 antogs nya inriktningsmål av kommunfullmäktige, där styrningen förändrades till att fokusera mer på effekter för de som bor, lever och verkar i Vårgårda. Målen präglas av systemsyn och att från invånarens perspektiv se verksamheten som en helhet, som samverkar för att nå ett gemensamt syfte. För att bedöma måluppfyllelse kopplas ett antal nyckeltal till målen, nyckeltalen redovisas vid uppföljningar med siffror och trendpilar för att visa på utvecklingen inom respektive nyckeltal.

Utifrån de nya målen har förvaltningen förändrat sitt uppföljningsarbete till att ske mer gemensamt, där samtliga verksamheter beskriver hur de bidrar till att nå alla mål. Det är ett nytt arbetssätt som kommer att utvecklas över tid och som väntas påverka även rapportens utformning då ett kontinuerligt förbättringsarbete av rapporten kommer ske, i syfte att beskriva effekter så tydligt som möjligt. Dialog mellan politik och förvaltning behöver ske löpande för att utforma uppföljningen så tydligt som möjligt.

Per den 31 augusti görs delvis en beskrivning av vad som görs inom verksamheterna för att bidra till att målens effekter enligt budget och verksamhetsplan nås samt en redovisning samt analys av effekter av arbetet. En prognos av måluppfyllelsen samt åtgärder utifrån analysen redovisas också. Arbetet utgår ifrån en systematisk verksamhetsuppföljning, där planering och genomförande följs av analys och förbättringsåtgärder.

Årshjul 2024

Dokumentets struktur

Inom varje målområde redovisas måltext från Budget och verksamhetsplan 2024-2026 (kursiverad).

Respektive måltext innehåller ett antal nyckelfraser. Under varje nyckelfras redovisar verksamheterna hur de bidrar till att nå de effekter som avses i målet, utifrån den systematiska verksamhetsuppföljningen. Exempelen har verksamheterna lyft fram i måluppföljningen som viktiga för att nå målets effekter.

I förhållande till några av målen genomförs uppföljningar genom internkontroll, bland annat avseende närvarouppföljning samt arbete för att motverka diskriminering. Detta tydliggörs i en särskild rubrik i anslutning till målets nyckeltal. Förbättringsåtgärderna som genomförs utifrån internkontrollgranskningarna ska bidra till att verksamheten uppnår sina mål och att detta sker så kostnadseffektivt som möjligt, att tillgångar skyddas och oönskade händelser och effekter undviks.

I måluppföljningen per den 31 augusti redovisas de nyckeltal som finns tillgängliga samt en analys med prognos till respektive mål. Där statistik relaterar till individer är denna uppdelad på kön.

I tabellen med nyckeltal finns trendpilar som visar utveckling över tid. Grön pil visar en positiv trend, röd pil negativ trend och gul pil oförändrad eller trenden är svår att bedöma.

Fokusområde Hållbar miljö

Inriktningsmål

Vårgårda kommun har en stark miljöprofil där kommunens verksamheter är ledande och ett föredöme i arbetet att skapa det hållbara samhället.

Stark miljöprofil

Vårgårda har en stark miljöprofil där långsiktighet och helhetssyn tillsammans med tydliga mål och strategier skapar förutsättningar för det hållbara Vårgårda. Kommunens nya miljöstrategi förväntas antas under perioden och den pekar ut riktningen för kommunens arbete.

Som ett led i att genomföra åtgärder för att bidra till ökad hållbarhet och de globala målen i Agenda 2030 genomför förvaltningen hållbarhetsanalyser för alla beslutsärenden i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. På så sätt säkerställs att alla politiska beslut beaktas utifrån de tre dimensionerna av hållbar utveckling (social, ekologisk och ekonomisk). Upphandling används som verktyg för att stärka miljöprofilen. Där finns krav på såväl ekologisk som social och ekonomisk hållbarhet.

Genom att inkludera barn och elever i diskussioner och aktiviteter kring hållbarhet redan från en tidig ålder, bidrar förskolans och skolans verksamhet till att skapa medvetna och engagerade medborgare för framtiden. Genom att utgå från läroplanen och erbjuda praktiska aktiviteter och projekt kan barn och elever få en djupare förståelse för miljöfrågor och se sitt eget ansvar. Ett exempel på det är att förskolorna arbetar med ett övergripande tema "Hållbar utveckling – hållbart lärande och hållbara relationer" där man arbetar för att få barnen att vilja engagera sig i olika hållbarhetsfrågor.

Ett exempel hur man bidrar för att nå målet för de äldre åldrarna är att man inom natur- och teknikprogrammen på gymnasiet genomför projekt kring hållbar utveckling. En del av arbetet har varit utställt i kommunhusets foajé.

Sedan flera år pågår ett strategiskt arbete för att minska klimatpåverkan genom upphandling. Upphandling används därmed som verktyg för att stärka miljöprofilen. I Policy för upphandling finns krav på såväl ekologisk som social och ekonomisk hållbarhet. Några exempel på detta är upphandlingen av biogasdrivna fordon för renhållning och skolskjuts.

För att involvera invånare i alla åldrar i klimatarbetet bjuder kommunen tillsammans med Naturskyddsföreningen in till Klimatprat, seminarium som anordnas på biblioteket. Klimatprat är en mötesplats för att svara på frågor, berätta om vad som görs och helt enkelt föra dialog om det gemensamma ansvaret för miljön.

Som ett led i att genomföra åtgärder för att bidra till ökad hållbarhet och de globala målen i Agenda 2030 genomför förvaltningen hållbarhetsanalyser för alla beslutsärenden i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. På så sätt säkerställs att alla politiska beslut beaktas utifrån de tre dimensionerna av hållbar utveckling (social, ekologisk och ekonomisk). Hållbarhetsanalysen innefattar en analys på om beslutet har positiv eller negativ påverkan på kort och lång sikt på den ekologiska hållbarheten.

Kommunens fordon ska så långt det är möjligt vara fossilfria. Dock är det svårt att få tag på så

väl gasfordon som elfordon, vilket gör att andelen fossilfria fordon inte utökats i önskvärd takt. Riktlinjer för laddinfrastruktur är antagna, arbete pågår med utbyggnad. Detta är en viktig förutsättning för att möjliggöra övergången till elfordon.

Där resor krävs för att genomföra möten försöker verksamheterna prioritera digitala möten när så är möjligt och lämpligt. Samåkning uppmuntras vid behov av bilresor vid till exempel samverkansmöten. Möjlighet till distansarbete någon dag i veckan för pendlare till kommunen där arbetet tillåter. Arbetsgivaren erbjuder möjlighet till avbetalning på Västtrafiks årskort för pendlare för att uppmuntra resor med tåg eller buss.

Medarbetarna inom hemtjänsten cyklar till brukare inom tätorten. Det finns en rutin att gå eller cykla om det är möjligt. Samhandling sker där det är möjligt, för att minska antalet resor.

På Viaduct har fokus på klimatmål vid analyser av insatser och arbetsträning ökat. Egen tvätt och omhändertagande av arbetskläder görs för att minska transporter och möjliggöra meningsfull sysselsättning.

För att förenkla och öka mängden insamlat farligt avfall genomförs uppsamling med miljöbilen på olika platser på landsbygden. Farligt avfall kan också alltid lämnas in på Tumbergs återvinningscentral.

I badet har ett bassängtäck installerats, vilket bidrar till att behålla värmen och minskar behovet av tillförd värme och därmed sänker energiåtgången.

Möjligheten att fjärravläsa vattenmätare börjar ge resultat när systemet nu används i större skala. Mätarna bidrar till att tidigt upptäcka även mindre läckage i vattennätet, även inne hos enskilda fastighetsägare.

Kommunen är ett föredöme

Vårgårda kommun vill vara ett föredöme och inspirera medborgare, företag och föreningar i att hjälpa till att nå inriktningsmålet. Strategin för det arbetet tar avstamp i kommunens miljöstrategi och märks i flera konkreta åtgärder, som exempelvis Returgården, Svanenmärkta byggnader och fossilfria fordon. I kommunens tillagningskök är svenska, närproducerade och ekologiska livsmedel en självklarhet och maträtterna är anpassas utifrån säsong och klimatpåverkan. Kommunen har ansvar för och kontakt med medborgare i alla åldrar och det är därför viktigt att kommunen är ett föredöme och påverkar genom faktiska handlingar.

För att skapa ett hållbart byggande bygger kommunen med Svanenmärkning. En Svanenmärkt byggnad är ett bra val för miljön och klimatet och för de som bor och vistas i den. Den uppfyller stränga obligatoriska krav för hela byggnadens livscykel, inklusive utvinning och produktion av material, byggprocessen, användningsfasen samt återvinnings- och avfallsfasen. Kraven bidrar även till byggnader med bra inomhusklimat och av en hög kvalitet. Lindbladskolan, Fagrabo förskola samt Kesbergets förskola har alla byggts med Svanen-märkning. Även det nya äldreboendet som planeras kommer att vara Svanen-märkt.

Kommunen arbetar med gröna lån och gröna obligationer i enlighet med finanspolicyn för att finansiera kommande investeringar. Exempel på investeringar som gjorts med gröna lån är Lindbladskolan.

År 2023 antog kommunfullmäktige en strategi för ökat återbruk av möbler och inventarier som syftar till återanvändning i första hand före inköp av nya produkter. Strategi för ökat återbruk tydliggör att möbler som inte används för närvarande inte ska bli stående i förråd utan lämnas vidare till Returgården för att kunna nyttjas av någon annan. Arbetsmarknadsenheten driver Returgården, på så sätt ges människor meningsfull sysselsättning (social hållbarhet), inköp minskas genom återanvändning (ekonomisk hållbarhet) och bidrar till minskad miljöpåverkan genom återbruk. På Returgården hämtar man möbler och annat som någon verksamhet inte längre behöver och lägger in dem i ett bokningssystem som finns på kommunens intranät. Vid stärkta informationsinsatser om Returgården på kommunens intranät ökade antalet bokningar av möbler markant.

Effekterna av det arbetet är att kommunen gör färre nyinköp av möbler vilket minskar klimatavtrycket. Returgården har sen 2020 t.o.m. april 2024 sparat bland annat 80,4 ton koldioxid, vilket motsvarar ca 27 bils års utsläpp.

Returgården har sparat tre miljoner kronor för verksamheterna jämfört om återanvända produkter köpts in nya under 2020–2024. Ny statistik för andra tertiet inväntas från systemleverantören. Vecka 32 återbrukades 70 skolbänkar samt ett stort antal stolar, förvaringsskåp och hyllor till ett uppskattat värde av ca 500 000 kr i jämförelse med inköp av nya möbler.

Det som uppmärksammas är att när det går ut info på intranätet eller mailutskick ökar alltid användandet. Framöver så kommer verksamheter regelbundet att uppdatera portalen för att skapa intresse, och då även lägga nyheter på intranätet.

Fastighetsenheten har infört avlämningsbesiktningar då verksamheter avlämnar lokaler vid flytt, där återbruk av möbler och inventarier i så stor utsträckning som möjligt är en viktig del. Detta tillämpades med mycket gott resultat för första gången vid flytten till den nya Kesbergets förskola.

Inom IT-avdelningen återbrukas 95 % av all teknisk utrustning. Där det är möjligt väljer verksamheterna flergångsprodukter för att minska framför allt plastanvändning.

I kommunens tillagningskök är svenska, närproducerade och ekologiska livsmedel en självklarhet och maträtterna är anpassas utifrån säsong och klimatpåverkan. Inköp av svenska livsmedel prioriteras, som ett led i att bidra till en hållbar miljö.

Möjligheten att tillvarata all mat har förbättrats, vilket medför att mindre mängder mat slängs. Åtgärder genomförs också för att minska tallrikssvinnet. Arbetet med att minska matsvinn pågår exempelvis inom funktionsstöd och Vård och Omsorg genom bättre planering och beställningar.

Energieffektivisering görs av kommunens fastighetsbestånd, bland annat genom utbyte till LED-lampor, översyn och utbyte av ventilation i verksamhetslokalerna. Detta har även minskat kostnaderna för el.

Införandet av pullprint på kommunens skrivare har minskat förbrukningen av papper, då onödiga utskrifter förhindras. Pullprint är en metod för att skriva ut dokument på en delad skrivare. I stället för att skriva ut direkt när man skickar dokument till skrivaren, hålls dokumentet

i en kö på skrivaren eller på en server tills man går till skrivaren och aktiverar utskriften. Vård och Omsorg har infört mer digitala arbetssätt som inte kräver så mycket utskrifter.

I Lena matsal testar verksamheten odlingsskåp där man odlar bland annat kryddväxter. Om detta slår väl ut kommer fler kostverksamheter att införa detta.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Vårgårda kommun agerar ofta föredöme och inte minst på enhetsnivå finns ett tydligt hållbarhetsarbete och många medarbetare uttrycker att det är stimulerande att arbeta med klimat- och miljöarbetet.

För att nå ännu bättre resultat vad gäller sortering av avfall och öka återbruk behöver det ske utökade kommunikationsinsatser. Fastighetsnära insamlingssystem för avfall förbereds. Detta planeras att införas 2027 och förväntas ge positiva effekter på mängden avfall som sorteras.

Andelen svenskproducerade livsmedel har en relativt stabil nivå. Värt att notera är att andelen svenskproducerat kött i kommunens måltidsproduktion är mycket hög, ca 98 %.

Arbetet med energieffektivisering har gett goda resultat, verksamheten planerar att fortsätta arbetet inom de delar där energiåtgången är stor så som gatubelysning, bad och fastigheter.

Prognos för måluppfyllelse

Utifrån pågående aktiviteter som bidrar till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att prognosen för måluppfyllelse är på en god nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	31 aug 2024	Trend
Andelen svenskproducerade livsmedel i kommunens verksamheter mätt i kronor	67,4	67,2	72,6	74,0	73,3	
Andelen fossilfria fordon av det totala antalet personbilar och lätta lastbilar i kommunkoncernen. Varav gasfordon	75 55	81 55	80 54	79 53	79 53	
Mängd insamlat mat- och restavfall, kg/invånare	164	158	156	152 *)	Statistik saknas	
Energiförbrukning i kommunkoncernens verksamheter, kilowattimmar per kvadratmeter och år (normalårsjusterat) Statistiken som redovisas avser endast förvaltningen	155,4	147,7 (minskning med 5 % mot 2020)	142,6 (minskning med 3,5 % mot 2021)	137,8 (minskning med 3,4 % mot 2022)	Per helår endast	

*) avser egen mätning, officiell statistik för 2023 publiceras vecka 45 2024

Fokusområde Attraktivt boende

Inriktningsmål

I Vårgårda finns en mångfald av boenden i attraktiva och goda miljöer för alla livssituationer.

Mångfald av boenden

Mångfald i kommunens bostadsbestånd kan givetvis ses ur flera perspektiv. I Vårgårda finns en befolkningsutveckling och därmed en bebyggelseutveckling i nästan hela kommunen. Förutsättningarna för att bosätta sig på landsbygden och i tätorten är olika, och det är viktigt att våga behålla särarten i olika boendeformer och miljöer. Det finns en tydlig efterfrågan av bostäder både på landsbygden och i tätorten och kommunen behöver balansera dessa behov och utveckla bebyggelsen i alla delar av kommunen. I tätorten är det viktigt att det finns en planberedskap, både för kommunal mark och för mark som ägs av privata aktörer. På landsbygden är det viktigt att arbeta med privata markägare och att kommunen har en effektiv och ändamålsenlig process för de som vill bygga bostäder.

Det är viktigt att det finns en bred förankring kring de målsättningar och styrdokument som påverkar kommunens utveckling inom bostadsbyggandet, i allt från översiktlig planering till riktlinjer för bostadsförsörjning och exploatering. På så sätt kan förverkligandet av målet och dess intentioner genomföras på ett effektivt sätt.

Kommunens arbete med en god social hållbarhet bidrar till attraktiva och goda miljöer för alla livssituationer. Därför bidrar arbetet som beskrivits i inledningen, med de gemensamma fokusområdena utifrån de sociala hållbarhetsmålen, även till att nå de effekter som avses i detta mål. Socialtjänsten har till exempel bidragit med kunskap om målgrupperna i arbetet med bostadsförsörjning och andra planer för att få med de sociala delarna i stadsplaneringen.

Attraktiva och goda miljöer

För att få fler människor att vilja flytta till Vårgårda behöver arbete ske i enlighet med fokusområdena i kommunens vision. Samarbetet med bostadsmarknadens aktörer är fortsatt viktigt, genom att arbeta tillsammans stärks Vårgårdas attraktionskraft.

Försäljningen av tomter avsedda för villor har ökat kraftigt de senaste åren och det är en utmaning för kommunen att kunna planera för byggklara tomter i den utsträckning som efterfrågan har ökat.

Flera planarbeten är påbörjade och planprogrammet för kommunens framtida område, Fagrabo, förväntas säkerställa en god tillgång även på längre sikt. För att ytterligare kunna leva upp till målet behöver kommunen se över framtida strategiska markköp.

Brottsförebyggande arbete har en viktig roll i att skapa attraktiva och goda miljöer. Ett strategiskt råd har startat, med deltagare från näringslivet och flera andra aktörer. Utifrån rådet skall specifika arbetsgrupper skapas. Detta är en del i att se till att barn växer upp i en trygg miljö med stödjande vuxna och kan även ses som aktiviteter inom ramen för målen för social hållbarhet.

Att det finns god tillgång till lokala arbetsplatser är en viktig del i att skapa attraktiva och goda miljöer där människor vill bo och arbetet med detaljplaner för utökad verksamhetsmark pågår vid flera platser.

För alla livssituationer

Alla invånare har behov av boende under hela livet, men behovet ser olika ut under livets gång och beroende på vilka förutsättningar och preferens man har. Målet är att man ska kunna leva och trivas i Vårgårda genom hela livet och oberoende av vilken livssituation man befinner sig i och då är det viktigt att det finns olika typer av boenden. Olika stora boendeytor, trädgårdar och upplåtelseformer kan kommunen vara med och påverka. Det finns även medborgare som, på grund av sin livssituation, har behov av mer anpassade boenden än vad den reguljära bostadsmarknaden kan erbjuda och då behöver kommunen erbjuda den typen av anpassade boenden.

Inom funktionsstöd pågår arbetet med att hitta rätt boende för alla inom målgruppen, och möjligheter att göra boendekarriär. Flera individer inom funktionsstöd har gjort boendekarriär sen arbetet påbörjades, det vill säga att man bor i den bostad som motsvarar individens behov.

Vård och omsorg erbjuds genom hemtjänst och hemsjukvård, vilket möjliggör att kunna ha ett gott liv i den egenvalda bostaden hela livet och kunna bo kvar även på landsbygden. Genom bostadsanpassning kan par ges möjlighet att bo kvar tillsammans. Det finns också erbjudande om parboende i särskilt boende och dessa möjligheter utökas när det nya äldreboendet byggs. I samband med planeringen av nytt äldreboende ses utemiljön i anslutning till boendet över. Detta för att möjliggöra för de äldre att komma utomhus och få tillgång till naturen.

Samverkan mellan socialtjänst och Vårgårda Bostäder AB sker i ett vräkningsförebyggande arbete. Syftet med arbetet är att fler invånare ska ha möjlighet att behålla ett boende och inte bli bostadslösa. Bättre följsamhet har uppnåtts i att betala hyra till Vårgårda Bostäder AB vilket bör leda till färre vräkningar. Vårgårda bostäder AB har i stort sett inga lediga lägenheter i dagsläget.

En fysisk mötesplats har möjliggjorts i samverkan mellan socialtjänstens verksamhet och Vårgårda Bostäder. Mer om detta beskrivs under målet Social hållbarhet – omsorg och fritid.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

- Handläggningstider bygglovsärenden, följs upp per den 31 december.
- Omprövning av ärenden, följs upp per den 31 december.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Arbetet med detaljplaner för blandade bostäder har gett effekten att en av kommunens största detaljplaner på länge, Fagrabo Väst, är klar för granskning under hösten 2024. Detaljplanen innehåller möjlighet till närmare 300 bostäder i blandade former.

En förutsättning för fortsatt planering är att den översiktliga planeringen är aktuell och under året har både riktlinjer för bostadsförsörjning och gång- och cykelplan antagits. Dessa och andra planeringsinstrument möjliggör fortsatt utveckling genom detaljplaner.

Vårgårda fortsätter att ha en god inflyttning och ligger i topp i Västra Götaland. För att få ännu fler personer att välja Vårgårda behöver marknadsföringen av kommunen som bostads-ort utvecklas.

Att det finns god tillgång till lokala arbetsplatser är en viktig del i att skapa attraktiva och goda miljöer där människor vill bo och arbetet med detaljplaner för utökad verksamhetsmark pågår vid flera platser.

Vad gäller invånarantalet ser kommunen en god utveckling i dagsläget. Detta kan dock komma att dämpas de kommande åren då färdigställande av nya bostäder inte har utvecklats i samma takt. Det kan konstateras i och med pågående lågkonjunktur att bostadsbyggnationen har minskat, men att Vårgårda ändå klarar sig bra i jämförelse med många andra kommuner i regionen.

Prognos för måluppfyllelse

Utifrån pågående aktiviteter som bidrar till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att prognosen för måluppfyllelse är på en god nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	31 aug 2024	Trend
Antal invånare i kommunen	11 946	12 180	12 268	12 384	12 461	
Flyttnetto (skillnad mellan antal inflyttade till kommunen och antal utflyttade från kommunen)	109	226	71	100	73	
Antal nya bostäder fördelat på: - tätort/landsbygd - hyresrätt/bostadsrätt/äganderätt	40/25 statistik om bostadstyp ej tillgänglig per 31/8	83/24 statistik om bostadstyp ej tillgänglig per 31/8	26/20 statistik om bostadstyp ej tillgänglig per 31/8	82/23 statistik om bostadstyp ej tillgänglig per 31/8	15/3 7 lgh 11 villor	
Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av alla gällande detaljplaner den 31/12, antal/1000 invånare	53,3 (2019)	Statistik ej tillgänglig	Statistik ej tillgänglig	Statistik ej tillgänglig	Statistik ej tillgänglig	

Fokusområde Utvecklande skola

Inriktningsmål

Vårgårda kommun har trygga barn och elever med goda relationer som upplever nyfikenhet och intresse för studierna.

Barn och elever får de kunskaper och färdigheter som behövs för att gå vidare i studier eller arbete och att kunna leva ett gott liv.

Trygga barn och elever med goda relationer

Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga i skolan. Trygghet och studiero är en förutsättning för att barn och elever trivas, lära sig saker och utvecklas i skolan. I förskolan är trygghet en grundförutsättning för verksamheten och mätningar visar att tryggheten är mycket god. Inom grundskolan pågår värdegrundsarbete som följs upp kontinuerligt. Alla skolor analyserar sitt arbete med hjälp av ett IT-system. Elever från år 2 inom gymnasiet ingår i en trygghetsgrupp på skolan som träffas för att utvärdera elevernas upplevelser samt diskutera eventuella åtgärder. Inom alla skolformer pågår ett arbete med bemötandefrågor som utvärderas genom bland annat enkäter till elever och vårdnadshavare. Detta arbete kan behöva utvecklas ytterligare. Gymnasieskolan arbetar för att främja elevers närvaro då man sen 2020 sett en ökad frånvaro bland eleverna.

Inom alla skolformer pågår ett arbete med bemötandefrågor som utvärderas genom bland annat enkäter till elever och vårdnadshavare. Inom flera skolor genomförs elevenkäter såväl hösttermin som vårtermin, där enheten utgår från resultaten och skolan tillsammans med eleverna beslutar insatser för att förbättra verksamheten. Samma frågor följs därefter under vårterminen, inom elev- och klassråd. På gymnasiet ingår elever från år 2 i en trygghetsgrupp på skolan som träffas för att utvärdera elevernas upplevelser samt diskutera eventuella åtgärder.

Gymnasieskolan har sedan pandemin sett en ökad frånvaro bland eleverna, därför har man särskilt fokus på att arbeta för att främja elevers närvaro. Under året har en översyn skett kring skolans rutiner när det gäller främst anmäld frånvaro. Rutinen fokuserar tydligare på att säkerställa att elevens frånvaro inte beror på skolsvårigheter. När läsåret 2023/2024 summeras har elevernas frånvaro sjunkit med två procentenheter i jämförelse med föregående läsår. Frånvaron är dock högre än före pandemin.

Tydligare kommunövergripande rutiner gällande uppföljning av frånvaro har införts på alla enheter inom förskola till grundskola. Inom förskolan ringer personalen hem om barn inte kommer till förskolan. Detta för att uppmärksamma vårdnadshavare på att barnet är saknat och att visa på vikten av närvaro i förskolan. För skolans del finns kommunövergripande rutin för frånvarohantering samt kommunövergripande dokument kring frånvaroutredning, vilket införts 2024.

Socialtjänst arbetar tillsammans med Gullhögskolan kring bland annat problematisk skolfrånvaro. Bland annat har man utgått från gemensam litteratur i ämnet. Konkreta åtgärder ska tas fram och arbetet följs upp under hösten. Utöver detta sker samverkan på individnivå kring elever i behov av stöd.

Förskola och skola genomför aktiviteter och initiativ för att främja en kultur av tillit, respekt, samarbete och kommunikation mellan elever, personal och föräldrar. Inom förskolor och skolor genomförs på förhand planerade samverkansråd, föräldraråd, föräldramöten samt utvecklingssamtal. Utöver dessa sker tillställning under året beroende på enheternas olika traditioner. Det kan röra sig om exempelvis vernissage, öppet hus, sommar- och/eller julfester.

Inom förskolan arbetar man med relationellt ledarskap för att skapa goda relationer både med personal, vårdnadshavare och barn. Det är viktigt med härvarande pedagoger och samt att de får stöd med utbildningsinsatser. Kompetensen är stärkt via olika insatser avseende exempelvis kunskaper kring barn i behov av särskilt stöd.

Inom grundskolan finns planer mot diskriminering och kränkande behandling som följs upp varje år. Fokus på enheterna ligger i att stärka vuxennärvaro samt genomföra olika rastaktiviteter. Några av enheterna arbetar med faddergrupper. Det kontinuerliga värdegrundsarbetet fortsätter utifrån att förebygga, åtgärda och följa upp. En ökad samverkan med vårdnadshavare kring kränkningar finns på några enheter, med en tydlighet kring betydelsen av att arbeta med språkbruk.

Nyfikenhet och intresse för studierna

Skolan ska främja ett lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Undervisning handlar om att fånga ett intresse och därifrån utveckla lärandet. Inom förskolan pågår ett kvalitetsarbete som bland annat handlar om att erbjuda alla barn en stimulerande lärmiljö. Skolorna arbetar aktivt med att utveckla olika arbetsformer för att öka elevernas nyfikenhet och intresse. Fritidshemmet är en viktig verksamhet som kan bidra till att elever känner stimulans i skolarbetet. I programteam och ämnesgrupper på gymnasieskolan identifieras årligen ett utvecklingsområde där arbetssätt kan utvecklas för att göra undervisningen mer intressant.

Skolorna arbetar aktivt med att utveckla olika arbetsformer för att öka elevernas nyfikenhet och intresse. Ökad förståelse genom exempelvis bildstöd, visuellt och muntligt är ett exempel på insatser i syfte att erbjuda undervisning som överensstämmer med elevens kunskapsnivå.

Fokus har varit på tillgänglig lärmiljö och tydliggörande pedagogik. Det språkutvecklande arbetssättet har varit i fokus med tonvikt på läs och skriv samt ökad kunskap kring olika funktionsvariationer och bemötande. Det kollegiala lärandet har stärkts på flera enheter. Det går att se på flera enheter en ökad nyfikenhet och intresse för lärande hos eleverna, detta gäller framför allt i de yngre åldrarna.

På Sundlergymnasiet sker ett arbete med internationalisering genom utbyte med skolor i andra länder, bland annat med Spanien, Tyskland och Uganda. Dessutom erbjuder skolan kurser där det sker studiebesök och temaaktiviteter, vilket syftar till att öka elevernas motivation och intresse.

Kunskaper och färdigheter

Ett av skolans viktigaste uppdrag är att utveckla alla barns och elevers kunskaper och färdigheter. Genom breda ämneskunskaper får barn och elever möjlighet att utveckla sitt lärande vidare. Alla förskolor i kommunen arbetar aktivt med språkutveckling. TRAS, dvs tidig registrering av språkutveckling genomförs för alla treåringar i syfte att fånga eventuella stödbehov i tid. Inom skolans yngre åldrar arbetar personal med stöd av språk-, läs-, och skrivutvecklare med liknande strukturer genom både bedömningsstöd och screeningplaner. Det är viktigt att genom ett systematiskt kvalitetsarbete följa upp elevernas kunskaper för att rektor tillsammans med förstelärare ska kunna driva det pedagogiska ledarskapet. I gymnasieskolan pågår pedagogiskt utvecklingsarbete genom att konferenstid var fjärde vecka avsätts till detta. Samtliga lärare deltar då i ett utvecklingsprojekt, det kan gälla till exempel hållbar utveckling, utveckla arbetet med APL inom yrkesprogram eller deltagande i Skolverkets satsning Språksprånget.

Förskolorna fortsätter sitt systematiska arbete med språkutveckling genom TRAS, dvs tidig registrering av språkutveckling. TRAS genomförs för alla treåringar i syfte att fånga eventuella stödbehov i tid.

Förskolorna arbetar med närmiljö, pedagogiskt ledarskap och språkutvecklande arbetssätt för att skapa en likvärdig utbildning inom förskolan för alla barn i Vårgårda. Inom dessa områden är målgruppsarbetet en bas för utvecklingsarbetet. Nyckelpersoner från alla kommunens förskolor ses kontinuerligt för centrala träffar där de tar del av aktuell forskning, tips, idéer och kollegialt lärande. Varje träff avslutas med ett uppdrag att utföra och avrapportera vid nästkommande möte. Avsikten är att varje insats ska förbättra utbildningen för varje barn.

Förskola och grundskola har gjort en satsning på läsning med en språk-, läs- och skrivutvecklare på heltid som leder och samordnar arbetet med läsning och läsförmåga för hela verksamheten. Medel har även erhållits från Sparbanksstiftelsen för ett projekt för att väcka läslust.

Inom skolans yngre åldrar fortsätter skolorna arbeta med stöd av språk-, läs-, och skrivutvecklaren. Liknande strukturer byggs upp genom både bedömningsstöd och screeningplaner. Elevernas läsförmåga i årskurs ett följs upp tre gånger per år, en gång på hösten och två gånger under våren.

Arbetet med att skapa studiero fortsätter att prioriteras. Det är viktigt att föra dialog om resultaten och skapa möjlighet för kooperativt lärande. En högre andel av pedagogerna är behöriga legitimerade.

Lär miljöerna har utvecklats i förskolan via gemensam samsyn. Det går att se att det är lugnare och tryggare skolmiljö på flera enheter.

Regelbundna analysmöten kring resultaten tillsammans med elevhälsan behöver ske. Det ämnesövergripande arbetet behöver utvecklas för att nå en ökad måluppfyllelse. Kunskap kring betyg och bedömning behöver utvecklas och kunskapskraven behöver tydliggöras för elever

och vårdnadshavare.

Undervisningen ska utvecklas mot större variation och delaktighet från eleverna. Frågan kring hur alla elever kan nås och utvecklas mot målen i alla ämnen måste vara i fokus samt prioriteras.

Det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 3 på gymnasiet var något lägre än föregående år, detta gäller för såväl pojkar som flickor. Vad gäller examen inom 4 år är resultatet något högre än de tre senaste åren.

Skolan behöver diskutera hur skolan ska agera vid frågeställning kring neuropsykiatriska funktionshinder (NPF) som orsaksfaktor för svårigheter i elevens skolgång. En större samsyn i stöd till familjer vid frågeställning kring NPF behöver också utvecklas.

Ett gott liv

Skolan har i uppdrag att förmedla och förankra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Det är viktigt att skolan samarbetar med andra aktörer för att främja elevers utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Inom för- och grundskola pågår samarbeten med idrottsföreningar, bibliotek och andra aktörer som kan bidra till barns och elevers utveckling. I gymnasieskolan pågår sedan flera år tillbaka en satsning på elevhälsoarbetet samt aktiv samverkan med socialtjänst, vård och andra myndigheter. Detta arbete syftar framför allt till att ungdomar inte ska avbryta sina studier i förtid.

Inom för- och grundskola pågår samarbeten med idrottsföreningar, bibliotek och andra aktörer som kan bidra till barns och elevers utveckling. Exempel på detta är bland annat riktade rastaktiviteter genom såväl ordinarie personal som genom projektet ”Rörelse på rast” som genomförs inom fyra av Vårgårdas sju F-6-skolor.

I gymnasieskolan pågår sedan flera år tillbaka en satsning på elevhälsoarbetet samt aktiv samverkan med socialtjänst, vård och andra myndigheter. Detta arbete syftar framför allt till att ungdomar inte ska avbryta sina studier i förtid samt att de elever som avbryter sina studier på andra sätt ska vara förbereda för ett gott liv.

Ungdomsmottagningen har regelbunden närvaro på Sundlergymnasiet vilket ger möjlighet för ungdomar till samtal.

Alla ungdomar i rätt åldersspann erbjuds feriejobb. Detta ökar möjligheten att fler ungdomar får en positiv bild av att arbeta och ha en egen försörjning.

Socialtjänsten och skolan utvecklar tillsammans föräldrastöd till riktade grupper med barn i tonåren. Detta för att fler vårdnadshavare ska få redskap och ökad trygghet i sin föräldraroll.

Ett föräldracafé har startat upp på Trädgårdsgatan. Det är en del i ett arbete kring Öppen förskola för språk och integration. Där samverkar flera av kommunens verksamheter och civilsamhället. Detta arbete beskrivs även inom målet social hållbarhet – omsorg och fritid samt är en del av förvaltningens övergripande fokusområden ”social sammanhållning och gemenskap” samt ”god start i livet med goda uppväxtvillkor”.

Föräldramöten sker med alla som börjar i förskoleklass tillsammans med folkhälsostrateg, socialtjänst och drogforebyggarna. Målet är att skapa ett engagemang hos föräldrarna och stärka föräldraförmågan att kunna ta ansvar.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

- Brister i rutiner dokumentation kring elever i behov av särskilt stöd - arbetssätt för att säkerställa likvärdighet och elevernas rätt till extra anpassningar och särskilt stöd behöver stärkas och utvecklas inom grundskolan, följs upp per den 30 april samt per den 31 december.
- Arbete för att motverka diskriminering, följs upp per den 31 december.
- Brister i rutiner kring elevers närvaro - Rutiner och åtgärder för att säkerställa närvaro, följs upp per den 31 augusti och den 31 december.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Vad gäller Skolinspektionens enkät blir det tydligt att arbetet med trygghet och att skapa goda relationer behöver fortsätta. Framför allt gäller detta elever i äldre åldrar. Det är viktigt att eleverna känner att de bemöts med höga förväntningar och med en tro på att alla kan utvecklas. När det gäller nyfikenhet och intresse kan konstateras att även dessa resultat ligger lågt i Skolinspektionens enkät. Riktning framåt är att utveckla undervisningen så den blir varierad och stimulerande samt att eleverna får uppleva och förnimma lärande med alla sina sinnen. Ämnesövergripande arbete är också ett sätt att stimulera till nyfikenhet, undervisningen behöver utgå från helhet snarare än delar.

När det gäller kunskaper och färdigheter ses generellt att undervisningen i såväl åk 5 som åk 8 bör anpassas bättre utifrån elevernas mognad så att eleverna förstår vad de ska kunna i de olika ämnena. Det är också viktigt att eleverna får bättre återkoppling på sitt lärande.

Analysen visar att frånvaron ökar under högstadieåren. Arbete med närvaro kräver tidigt samordnade insatser vad gäller utredningar av frånvaroorsaker samt att det finns ett utvecklat elevhälsoarbete. Ett samarbete har inletts med socialtjänsten kring problematisk skolfrånvaro, vilket kommer att fortsätta även detta läsår.

I årskurs 1 kan 90 % läsa vid läsårets slut. Språk-, läs- och skrivutvecklare arbetar med att stödja arbete med läsning. Nytt från hösten 2024 är att högstadiet inför ett arbete kring läsning vilket antas ha effekter på måluppfyllelse i samtliga ämnen.

Resultaten i årskurs 3 visar en hög måluppfyllelse i svenska och något lägre i matematik.

Vad gäller meritvärdet i årskurs 9 ligger detta lågt, pojkar ligger lägre än flickor. I jämförelse med nationell statistik från föregående år skulle årets resultat vara bland de 25 % med lägst resultat. Detsamma gäller för behörigheten till nationellt program, även här ligger pojkarnas resultat lägre än flickornas och lågt i jämförelse med riket.

Ett stärkt barn- och elevhälsoarbete behövs, genom att kraftsamla och samordna ett tvärprofessionellt samarbete. Det är också av vikt att skapa en ökad dela-kultur för kollegialt lärande

och på sätt utveckla undervisningen och därmed en högre måluppfyllelse.

Det systematiska kvalitetsarbetet behöver tydliggöras och kommer att styras in mot det nya nationella kvalitetssystemet som Skolverket tagit fram. I det ligger mål och delmål att arbeta mot samt framgångsfaktorer som gynnar lärandet. Det innefattar också ett självskattningsverktyg för att utöka analysen på olika nivåer i styrkedjan.

Per den 15/10 2020 var 97 elever inskrivna på Sundlergymnasiet. Av dessa tog 75 elever (77,3 %) gymnasieexamen (49 kvinnor och 26 män). Fem elever fick studiebevis (tre kvinnor och två män), studiebevis har elever som gått tre år på programmet men inte nått examensmålen

Två elever fick gymnasieintyg (samtliga män). Gymnasieintyg får IMV-elever som följt ett program i tre år, men inte blivit godkända i grundskolans engelska eller matematik. Sex elever gjorde avbrott i sina gymnasiestudier (två kvinnor och fyra män). En kvinna har pågående studier.

Måluppföljningen visar att mycket utvecklingsarbete pågår och flera goda exempel finns inom grundskolor, på förskolor och gymnasieskola. Det konstateras utifrån kunskapsresultaten och elevernas upplevelse av trygghet och goda relationer i Skolinspektionens enkät i grundskolan att det som behöver ske är att elevhälsoarbetet behöver stärkas, kollegialt lärande behöver utvecklas och att utveckling av undervisningen behöver ske genom det systematiska kvalitetsarbetet. Utifrån att kunskapsresultaten och elevenkätens värden är låga/visar en negativ trend inom grundskolan, bedöms målet som helhet ligga på en icke godtagbar nivå.

Prognos för måluppfyllelse

Utifrån pågående aktiviteter som bidrar till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att prognosen för måluppfyllelse är på en icke godtagbar nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	31 aug 2024	Trend
Skolinspektionens enkät elever (grundskolan åk 5 och 8 samt gymnasieskolan år 2) och vårdnadshavare – trygghet, bemötande (lärare och elever), stöd, inflytande och stimulans	Statistik ej framtagen	Statistik ej framtagen	Statistik ej framtagen	Statistik ej framtagen	Redovisas separat	
Närvaro	Statistik ej framtagen	Statistik ej framtagen	Statistik ej framtagen	Statistik ej framtagen	Redovisas separat	
Nationella prov - Elever i åk 3 som deltagit i och klarat alla delprov för ämnesproven i - svenska och svenska som andraspråk - matematik	- -	- -	73 71	65 69	84 78	
Meritvärdet i årskurs 6.	231	231	231	209	219	

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	67,5	76,0	71,8	63,2	52,1	
Flickor	77,6	78,3	71,4	78,1	58,0	
Pojkar	55,4	73,8	72,2	50,0	44,3	
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet	80,5	87,2	84,6	83,1	78,2	
Flickor	85,1	88,3	84,3	82,8	81,5	
Pojkar	75,0	86,2	84,8	83,3	73,8	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, Sundlergymnasiet	88	70	73	74	77 *)	
Kvinnor	93	78	75	80	83 *)	
Män	82	64	72	69	68 *)	
Andel ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller vidare studier två år efter gymnasieexamen	74,2	91,3	Statistik saknas	Statistik saknas		

*) Detta är preliminära siffror, åtta elever är ännu inte utredda. Dvs är detta den minsta andel som uppnås.

Fokusområde Social hållbarhet

– omsorg och fritid

Inriktningsmål

Alla Vårgårdabor har möjlighet att leva ett gott liv och får utifrån sina behov insatser av god kvalitet.

Ett gott liv

Att leva ett gott liv Vårgårda handlar om många olika delar, och är också individuellt. Det finns dock delar som berör de allra flesta, att ha en fungerande skolgång eller ett arbete att gå till, att ha en god hälsa, att ha tillgång till ett umgänge med andra och att det ska finnas tillgång till olika sysselsättningar för fritiden. Detta gäller såväl de yngsta barnen, de äldsta vuxna och alla däremellan. Förutom kommunens olika ansvarsområden är föreningslivet i hög grad med och bidrar till möjligheten att leva ett gott liv i Vårgårda.

Under året har Vårgårda kommunen deltagit i SKR-projektet Öppen förskola för språk och integration. Detta har inneburit att en filial till den ordinarie öppna förskolan öppnat på Trädgårdsgatan. Förutom ordinarie personal från öppna förskolan har även medarbetare från vuxenutbildningens SFI samt Arbetsmarknadsenheten funnits på plats. Syftet med detta är att stötta föräldralediga vuxna att snabbare komma till eget arbete efter avslutad föräldraledighet. Det är ännu för tidigt att se några långsiktiga effekter av detta, men det kan konstaterats att familjer som inte tidigare varit på öppen förskola kommit till denna filial, och att det i några fall även inneburit att de sökt sig vidare till den ordinarie öppna förskolan samt sökt föräldrastöd inom socialtjänsten.

Inom grundskolan pågår ett flerårigt projekt kallat ”Rörelse på rast”. Syftet med projektet är att öka rörelsen och den sociala interaktionen bland eleverna inom ramen för skoldagen och stötta skolor i att anta ett mer rörelseorienterat arbetssätt. Detta görs genom att genomföra rastaktiviteter, erbjuda skolpersonal kompetenshöjande insatser inom rörelseförståelse samt vägleder skolorna i ett utvecklingsarbete. Samverkan mellan skolorna och lokala idrottsföreningar etableras också där barnen ges möjlighet att testa på nya idrotter med sänkta trösklar. Detta samarbete skapar en brygga mellan barnen och föreningslivet. En skola som sätter rörelse i fokus bidrar till att fler barn får en bättre vardag, skolresultat och lägger grunden för ett hälso- och liv. Genom att bjuda in olika aktörer såsom idrottsföreningar och musikskola i verksamheten ökar möjligheten till en aktiv och meningsfull fritid för alla elever.

Biblioteket genomför satsning på läsning som riktar sig mot yngre. Bland annat genomförs lovaktiviteter och man erbjuder aktiviteter för att inkludera unga för att läsningen ska bli ett alternativ till mer skärmorienterade aktiviteter.

Inom kommunens LSS-verksamhet så har fokus under året dels varit mänskliga rättigheter, men även en fortsatt utveckling av den dagliga verksamheten (DV) där det finns ökade möjligheter till eget val av arbete. Effekterna som kan noteras kring förändringen på daglig verksamhet är att det är fler brukare som kommer till sitt arbete på daglig verksamhet. Personal-

gruppen som arbetar på DV ser stor skillnad i såväl motivation som glädje till jobbet hos brukarna efter denna förändring, men det har ännu inte skett någon stor positiv förändring vad gäller svaren i brukarundersökningen.

Kring arbetet med mänskliga rättigheter så har det lett till många bra diskussioner i arbetsgruppen och metodhandledarna upplever att det lett till en ökad förståelse för frågorna hos medarbetare. Det har också konkret lett till att verksamheten utvärderat de skydd- och begränsningsåtgärder som funnits och i vissa fall avslutat dem. Det som återstår framåt under året är att än mer involvera brukarna i arbetet med mänskliga rättigheter så att de får en utökad kunskap om detta och hur de kan använda dem. Vidare kommer arbetet med alternativ kompletterande kommunikation att fortsätta och målsättningen är att under hösten kunna ta fram. Kommunikationspass för samtliga brukare där det framgår hur brukaren själv önskar bli kommunicerad med och med vilka eventuella hjälpmedel. Ett arbete har även påbörjats för att kunna erbjuda äldre brukare mer anpassade aktiviteter, detta kommer fortsätta under hösten.

Personal som möter individer med funktionsnedsättning arbetar med alternativ kompletterade kommunikation (AKK) men även handläggare inom myndighetsutövning har börjat arbeta med bildstöd vid kallelse, utredningar och beställningar i syfte att alla ska förstå vad som görs och öka självbestämmandet. Individens självbestämmande, delaktighet och förståelse är viktiga delar för att kunna få leva ett gott liv. Bildstöd har även utvecklats som ett stöd i arbetet med rehabilitering på rehab-enheten.

Inom funktionsstöd finns en liten vikariepool som har utökats för att förbättra kontinuiteten och säkra insatser av god kvalitet. Detta som ett led i arbetet med brukarundersökningen där det framkom att vissa individer upplevde en minskad trygghet vid låg personalkontinuitet.

Insatser av god kvalitet

En del i det kommunala uppdraget är att erbjuda behovsprövade insatser till personer som har behov av dessa. Insatserna ska hålla en god kvalitet och vara individanpassade. Detta som ett led i att utjämna de olika förutsättningar i livet som varje individ har med sig. För att kunna erbjuda goda insatser krävs kompetenta medarbetare och uppdragstagare vilket är nyckeln till den upplevda kvaliteten.

Extern samverkan sker systematiskt och löpande med regionens verksamheter. Målet är en trygg och säker vårdövergång från slutenvården med förhållningssättet personcentrerad vård och omsorg.

Kompetensutveckling har skett inom såväl palliativ vård som delegeringsutbildning för trygg och säker läkemedelshantering. Utbildning i lyftkörkort har påbörjats och förflyttningsinstruktörer finns på alla avdelningar, detta för att nå en säkrare vård och omsorg för säkra förflyttningar.

På Kullingshemmet har verksamheten arbetat aktivt med att tillvara och lyfta de anhörigas viktiga roll gentemot de boende. De har infört anhörigträffar och trivselkvällar. Detta för att skapa god dialog med anhöriga, och skapa mervärde för de boende. Träffarna har inte utvärderats men verksamheten upplever att de uppfattats som positiva av såväl boende som av de anhöriga. Detta är ett arbete som kommer fortgå och utvecklas framöver.

Förhållningssättet Signs of safety genomsyrar fortfarande arbetet inom Individ- och familjeomsorgen och resursenheten. Under 2023 och 2024 har Individ- och familjeomsorgen inte använt sig av den traditionella brukarundersökningen utan genomfört löpande brukarundersökningar med utgångspunkt från förhållningssättet. Under 2024 har tio barn och unga svarat på denna. Överlag är svaren positiva, som exempel kan anges att nio av tio barn håller med om att deras socialsekreterare haft mycket tid och lyssnat på vad de haft att säga om sina problem och vad de tycker behöver hända och att deras socialsekreterare märker vad som fungerar för att de ska känna sig trygga och må bra. En har varken hållit med eller inte. Samtliga barn och unga håller med om att socialsekreteraren har kunnat förklara för dem vad de varit oroliga för så att den unge förstår.

Gymnasieskolan samverkar med Arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen för att det ska finnas en väg för de elever som inte får examen. Gymnasiet har påbörjat ett arbete med att söka ESF-medel för att hitta alternativa vägar för elever inom gymnasiet.

För vuxna individer som inte är föräldralediga, men arbetssökande och uppbär försörjningsstöd så är det fortfarande så att dessa får sin insats via Viaduct. Där erbjuds individanpassade lösningar, och många går vidare till ett arbete på den öppna arbetsmarknaden. För de som står långt från arbetsmarknaden så har kommunen, med delfinansiering från Västra Götalandsregionen startat projektet Inkluderande arbetsliv. Syftet med detta projekt är att personer långt från arbetsmarknaden ska få mycket stöd i såväl språk som yrkeskunskap för att kunna närma sig ett arbete inom Vård och omsorg. Både inom Inkluderande arbetsliv och Viaduct verksamhet så används fortfarande Vårgårdamodellen som innebär att ekonomiskt bistånd växlas mot en stödanställning för att personer ska komma ut i arbete och därefter få en alternativ försörjning, förhoppningsvis via lönearbete, men om inte så genom a-kassa. Effekterna är även här svåra att mäta, men det kan konstateras att kommunen har fått försörjningsstödstagare, vilket tyder på att verksamheten inom AME gör ett gott arbete i att få ut människor i annan försörjning.

Inom äldreomsorgen är användandet av digitala hjälpmedel och teknik en viktig fråga för den långsiktiga kompetensförsörjningen. Under våren har läkemedelsautomater börjat användas inom hemtjänsten. Fyra brukare har fått möjlighet att testa detta och utfallet har varit gott. De brukare som använt automaterna har upplevt en ökad självständighet.

Första linjens chefer inom äldreomsorg och LSS-verksamhet lägger mycket tid på schemaplanering. Under hösten kommer ett projekt starta kring AI-drivet schemastöd. Andra pilotkommuner som testat har uppgett att det sparar mycket tid som kunnat användas till annat. Förhoppningen är att detta ska visa sig även i Vårgårda och att arbetstid istället kan läggas på kvalitetsarbete som kommer brukarna till del.

Kommunens badhus har utökat sin verksamhet med simskolor, som är mycket populära. Genom att fokusera på nya målgrupper för simskolor har man lyckats nå andra grupper, som tidigare inte tagit sig till badhuset. Badet ser också en ökning av besökare som tidigare inte besökt badet.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

- Brister i utförande av delegerade hälso- och sjukvårdsbeställningar (HSL), följs upp per den 30 april, 31 augusti samt 31 december.

- Brister i kommunikation kring flytt av brukare inom äldreomsorgen, följs upp per den 30 april, 31 augusti samt 31 december.
- Brister i mottagande av akuta beställningar inom hemsjukvården och hemtjänsten kvällar, nätter och helger; följs upp per den 30 april, 31 augusti samt 31 december.
- Skydd- och begränsningsåtgärder LSS, följs upp per den 30 april samt 31 december.
- Barnperspektivet i försörjningsstöd, följs upp per den 30 april samt 31 december.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat:

Att kunna leva ett gott liv i Vårgårda är en viktig och relevant fråga för alla kommunens verksamheter, och många insatser görs, både mindre och större för att nå detta mål. På individnivå handlar det mycket om ett gott bemötande från dem som den enskilde möter, vilket delvis fångas in i de brukarundersökningar som sker årligen. Vad gäller dessa resultat så kan man se en svag positiv trend, vilket är glädjande. Detta resultat säger dock inte allt då det endast är en ögonblicksbild. Kvalitet i mötet är ett svårfångat begrepp, och förvaltningen jobbar på en bred front för att kunna säkerställa att alla medarbetare har förutsättningar och kompetens att kunna leverera detta till de invånare som nyttjar våra tjänster. Vissa av dessa omnämns längre ner under målet Kultur och arbetssätt, men har direkt bäring även på detta mål då det är just i mötet och vår syn på de vi är till för som kvalitén uppstår. Värt att nämna är satsningen inom hemtjänsten kring arbetsmaterialet "Vård i annans hem", arbetet med mänskliga rättigheter inom funktionsstöd och arbetet med att involvera anhöriga inom äldreomsorgen. Även verksamheternas satsningar på digitalisering förväntas leda till god kvalitet, men även en kostnadseffektivitet.

Kring barn och unga så genomförs flera främjande insatser som syftar till en generellt bättre folkhälsa såsom "rörelse på rast" och lovaktiviteter, men även riktade insatser, exempelvis "Öppen förskola för språk och integration". Förväntad effekt rörande det sistnämnda är att nå en målgrupp föräldrar och barn som inte alltid söker sig till kommunens öppna verksamheter. Vårgårda kommun har en förhållandevis god arbetsmarknad med låg arbetslöshet, vilket i sin tur genererar låg andel av befolkningen som uppbär försörjningsstöd och därmed få barn som finns i dessa familjer. Detta är en positiv trend som behöver bibehållas. Förutom att klara sin skolgång, är även föräldrar som har ett arbete att gå till en stark skyddsfaktor för barn och unga. Insatser för att stötta människor till eget arbete finns och utvecklas ständigt.

Utöver de insatser om kommunen gör är det tydligt att samverkan är vägen framåt för att kunna erbjuda alla invånare ett gott liv i Vårgårda. Mycket finns på plats, men det finns behov av att utöka samverkan än mer. Positiva exempel att nämna är ungdomsmottagningens närvaro på Sundlergymnasiet, samverkan med Arbetsförmedlingen kring insatser för arbetslösa och den samverkan som sker på regional nivå med sjukvården.

Förutom ovanstående positiva insatser så finns det alltså flera delar som kan bli bättre. Detta visar inte minst de intern- och egenkontroller som genomförs i verksamheterna. Även nyckeltalen som redovisas nedan ger en något ojämn bild av effekterna av förvaltningens arbete. Med detta för handen görs bedömningen att målet har nått en godtagbar nivå, med stor potential att framöver nå en god eller mycket god måluppfyllelse.

Prognos för måluppfyllelse:

Utifrån pågående aktiviteter som bidrar till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att prognosen för måluppfyllelse är på en godtagbar nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	31 aug 2024	Trend
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare med minst två besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde	12	15	15	18	Statistik tas fram i okt 2024	
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	93	-	83	88	Publiceras v 40	
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	79	-	65	74	Publiceras v 40	
Brukarbedömning LSS *) gruppbostad servicebostad daglig verksamhet	88	89	89	88	Publiceras v 49	
	-	86	62	57		
	-	80	77	80		
Sammanvägda värdet på enkät Signs of Safety - andelen positiva svar	Mätning startade 2023	Mätning startade 2023	Mätning startade 2023	92	88	
Andel barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd	1,2	0,3	0,4	Publiceras v 38		
Arbetslöshet, statistik från Arbetsförmedlingen	5,2%	4,9%	4,5%	3,9%	5,2%**)	
Andel elever i musik- eller kulturskola, 6–19 år	11,7	8,9	12,4	Publiceras v 46 2024		
Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar per invånare 7–20 år	16,9	16,2	19,4	Publiceras v 49 2024		

*) Brukaren känner sig trygg med alla i personalen

**) Aktuell siffra från AF rörande inskrivna arbetslösa juli 2024

Fokusområde Konkurrenskraftigt näringsliv

Inriktningsmål

Vårgårda har ett gott näringslivsklimat och fler företag och branscher etablerar sig i kommunen.

Gott näringslivsklimat

Vårgårda har som mål att vara en ledande företagskommun, med tillgång till kompetens, mark, lokaler och möjlighet att starta nytt, driva, samverka och utvecklas. Vårgårda vill vara en attraktiv plats att driva och utveckla företag på. Näringslivsklimat påverkas av flera saker, men kommunen behöver hela tiden utveckla de processer som stödjer Vårgårdas goda näringslivsklimat och fortsätta utveckla samverkan med näringslivet. En av framgångsfaktorerna inom området har varit samarbetet inom föreningen Center of Innovation (COI) och kommunen avser att fortsätta stötta COI:s arbete med näringslivsutveckling. COI kan skapa gemensamma arenor där samverkan mellan företag och kommun kan bidra till att lösa de utmaningar som näringslivet i Vårgårda står inför, exempelvis elförsörjning och kompetensförsörjning.

Arbetsätten för att nå ett gott näringslivsklimat tar sin utgångspunkt i ett syftes- och behovsdrivet arbetssätt som utvecklats över tid. Det har visat sig stämma väl med de parametrar som forskning har visat vara framgångsrika i att skapa bra verksamheter. Arbetssättet utgår ifrån syfte med verksamheten och att lyssna på de som driver företag i kommunen för att underlätta och förenkla processer. Exempel på detta är bygglovsprocess med fokus på tidig rådgivning och regelbundna besök på företag i kommunen, där förtroendevalda och tjänstepersoner tillsammans lyssnar in behoven.

Ytterligare en av framgångsfaktorerna inom området har varit samarbetet inom den ideella föreningen Center of Innovation (COI) och kommunen avser att fortsätta stötta COI:s arbete med näringslivsutveckling. COI kan skapa gemensamma arenor där samverkan mellan företag och kommun kan bidra till att lösa de utmaningar som näringslivet i Vårgårda står inför, exempelvis elförsörjning och kompetensförsörjning.

Arbetet med att nå ett gott näringslivsklimat utgår från både kultur och arbetssätt, där arbetssättet präglas av lyhördhet inför företagarnas behov, vilja att förbättra för att möta behoven och en god dialog. Detta arbetssätt fortsätter framöver.

Arbetsmarknadsenheten (AME) är med och stöttar företag i rekryteringar, utifrån sin målgrupp. Vuxenutbildningen bidrar till målet genom att möjliggöra att eleverna blir anställningsbara utifrån branschernas behov. Vuxenutbildningen har ökat marknadsföringen kring sin verksamhet för att fler ska få kännedom om och välja en utbildning på plats i Vårgårda.

Grund- och gymnasieskola arbetar tillsammans med Center of Innovation (COI) utifrån Plan för skola arbetsliv, som antogs hösten 2023. Såväl vuxenutbildningen som gymnasiet deltar på träffar med näringslivet för att knyta kontakter med samverkansparter. Flera aktiviteter genomförs inom ramen för denna plan, bland annat nätverk med studie- och yrkesvägledare samt aktiviteter för elever i årskurs 8 för att visa olika branscher. Skolans PRAO-verksamhet

motiverar elever kring att komma ut i arbetslivet. Arbetsplatserna visar på vad som krävs för att kunna bli anställningsbar. I mars arrangerades en heldag av LRF i samarbete med COI och Gullhögsskolan för alla elever i årskurs 8, för att visa på arbetsmöjligheter inom gröna näringar. Genom skolans arbete med Teknik främjas innovationer och problemlösning och det skapar arbetssätt som gynnar kreativitet och fantasi.

Sundlergymnasiet genomför projekt med näringslivet. Kursen Ung Företagsamhet genomförs på flera program, där eleverna är med och får pröva på att under ett år starta upp, utveckla och avveckla ett företag. På yrkesprogrammen finns programråd i samverkan med branscherna.

Etableringar i kommunen

Vårgårda kommun har goda förutsättningar för att attrahera etableringar av fler företag i Vårgårda. Här finns god infrastruktur och ett logistiskt attraktivt läge mitt i en mycket expansiv region. Vårgårda är sedan flera år känt för ett gott näringslivsklimat, vilket ofta förenklar dialogen med potentiella etableringar och kan fungera som ett argument för etablering. För att möjliggöra fortsatta etableringar behöver påbörjade detaljplanearbeten färdigställas och kommunen behöver även se över strategiska markköp för att kunna säkerställa att framtida etableringar väljer Vårgårda. Samtidigt är det viktigt att kommunen ser positivt på de etableringar som kompletterar eller stärker kommunens befintliga näringsliv eftersom näringslivets utveckling är en viktig del i det hållbara samhällsbygget.

Industrimark behöver finnas tillgänglig vid efterfrågan. De flesta lediga tomter avsedda för industrimark är i nuläget fulltecknade. Det finns några lediga tomter på Flygaren kvar, men dessa har en begränsning i bygghöjd. Det finns behov av att köpa mer industrimark. Genom markförvärv har kommunen säkerställt god rådighet över mark som är lämplig för framtida etableringar. Rådigheten är en förutsättning för att kommunens ska kunna styra vilka aktörer som etablerar sig.

Kommunen och COI har drivit gemensam plattform för att arbeta med behovet av förstärkt elförsörjning i kommunen samt hur eventuella brister kan motverkas och hanteras. Arbetet sker tillsammans med kommunens största elförbrukare.

Verksamheten undersöker hur ändamålsenliga lokaler kan tillskapas för Fordon- och Transportprogrammet för att anpassa utbildningen efter behoven såväl inom vuxen- som gymnasieutbildning.

Utifrån den statistik som finns tillgänglig i statistikdatabasen Bisnis Analys med företagsfakta har det registrerats 49 nya företag i kommunen för perioden, varav tre handelsbolag, 15 privata aktiebolag samt 31 enskild firma. Sju av företagen var också registrerade som arbetsgivare. Motsvarande statistik för samma tidsperiod tidigare år är 39 st 2023, 60 st 2022, 59 st 2021, 46 st 2020 och 43 st 2019. Nyföretagandet är av stor betydelse för den samhällsekonomiska utvecklingen, eftersom de nya företagen skapar tillväxt, sysselsättning och export.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Vårgårda har haft ett gott näringslivsklimat under många år. Utmaningen framåt är att bibehålla och möta de utmaningar som näringslivet kommer möta. Arbetet med att säkerställa god tillgång till lämplig mark för etableringar och att fortsätta skapa forum för samarbete inom Vårgårdas näringsliv är viktigt för att företag ska vilja finnas och verka i Vårgårda även i framtiden.

Utifrån pågående lågkonjunktur är resultaten när det gäller företagsetableringar och nystartade företag förväntat lägre än tidigare. Dessa resultat bör jämföras med regionen och riket för att ge en bild av Vårgårdas näringsliv. Bedömningen görs utifrån målets syfte och de effekter som avses i målet, även om delar av de nyckeltal som mäts har en negativ trend bedöms ändå målnivån som mycket god.

Prognos för måluppfyllelse

Utifrån pågående aktiviteter som bidrar till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att prognosen för måluppfyllelse är på en mycket god nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	31 aug 2024	Trend
Placering i Svenskt Näringslivs företagsranking.	3	1	1	1	Publiceras 25 sept	
Företagsklimat enligt Öppna jämförelser (Insikt) -totalt, index	71	80	78	77	Publiceras V 17 2025	
Antal nystartade företag per 1000 invånare, 16–64 år	10,8	13,2	11,4	10,0	10,0	
Yta planlagd mark avsedd för företags-etablering (i hektar)	Statistik saknas	Statistik saknas	Statistik saknas	Statistik saknas	Statistik saknas	

Fokusområde Hållbar ekonomi och finansiering

Inriktningsmål

Vårgårda kommun har en god ekonomisk hushållning med en hållbar ekonomi och finansiering. Varje generation bär under sin livscykel kostnaderna för den service den konsumerat. Det innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Hållbar ekonomi och finansiering och god ekonomisk hushållning

Hållbar ekonomi och finansiering innebär att resursfördelning i Vårgårda kommun sker utifrån ett långsiktigt hållbart perspektiv. Enligt SKR:s ekonomirapporter som ges ut regelbundet ökar gapet mellan möjlig finansiering och behovet av service i kommunerna framöver. En väg att minska detta gap och få en hållbar ekonomi är att öka kvaliteten, se över vad som skapar värde för kommuninvånarna och hitta kvalitetsbristkostnader. I detta arbete är kommunens ledare och medarbetare mycket viktiga.

God ekonomisk hushållning handlar om att skapa förutsättningar för långsiktigt god ekonomi i all kommunens verksamhet och att kommunens investeringar till största del kan finansieras med egna medel. Det ekonomiska resultatet i Vårgårda kommun ska över tid uppgå till minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunens resultat prognosticeras till 0,9 procent av skatte- och bidragsintäkter för 2024. Det starka resultatet 2022 bidrar till att målsättningen om två procent i resultat över innevarande treårsperiod kan uppnås även om resultatnivån 2023 var lägre.

För att långsiktigt klara den finansiella målsättningen behöver verksamheterna arbeta strategiskt tillsammans för att förbättra budgetföljsamheten. Arbete med en hållbar ekonomi pågår genom utvecklings- och förbättringsarbete och genom att tydliggöra sambanden mellan verksamhet och ekonomi.

Kommunen har valt att hålla en hög investeringsnivå i förhållande till resultatnivå tillsammans med avskrivningar. Vid perioder av större investeringsvolym är resultatnivån på två procent inte tillräcklig för att, tillsammans med avskrivningarna, på lång sikt finansiera investeringarna och bibehålla soliditeten på dagens nivå. Investeringsnivåerna kräver extern finansiering under året. Kommunens räntekostnader ökar vilket beror på högre räntenivåer vid omställning av befintliga lån och ökad lånefinansiering.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

Samtliga nedanstående kontrollmoment följs upp per den 30 april, 31 augusti samt 31 december.

- Felaktiga inköp (Att varan eller tjänsten är rätt avseende leverantör, vara och pris)
- Felaktig kontering
- Jäv
- Felaktig moms
- Felaktig attest
- Bluffakturor
- Leverantörsfakturor betalas inte i tid

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Prognosen för det ekonomiska resultatet innevarande året är 0,9 %. Det innebär att resultatnivån inte når upp till 2,0 % i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. Sett ur ett treårsperspektiv klarar Vångårda kommun att nå upp till resultatmålet. Högre resultatnivåer krävs kommande år för att nå ett resultat som motsvarar 2 % av skatte- och bidragsintäkter över tid.

För att nå upp till målsättningen för kommunens soliditet behöver kommunens egna kapital öka i samma eller i högre takt än balansomslutningen. Investeringsnivån i kommunen innebär att budgeterade resultat behöver hållas, samtidigt som investeringsbehovet måste utvärderas kontinuerligt.

Prognos för måluppfyllelse

Utifrån analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att prognosen för måluppfyllelse är på en icke godtagbar nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	31 aug 2024	Trend
Ekonomiskt resultatet (%) i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag.	3,3	4,1	4,5	0,7	1,2	
Soliditet (eget kapital i förhållande till balansomslutning)	37,2	40,4	39,3	37,2	37,3	
Självfinansieringsgrad	129,6	90,4	76,9	43,5	60,2	

Fokusområde Kultur och arbetssätt

Inriktningsmål

Vårgårda kommun har engagerade och ansvarstagande medarbetare och ledare. Alla arbetar för det gemensamma uppdraget och bidrar till att utveckla och förbättra verksamheten.

De skapar värde tillsammans med och genom dialog med de som bor och verkar i Vårgårda.

Engagerade och ansvarstagande medarbetare och ledare

För att tillgodose behoven hos dem verksamheten är till för och skapa goda resultat krävs motiverade och engagerade medarbetare och ledare. För att öka motivationen hos medarbetare och ledare behövs ett tillitsbaserat arbetssätt med handlingsutrymme.

Engagemang är enligt forskning den faktor som skapar goda och hållbara resultat i verksamheter över tid. Faktorer som driver medarbetarengagemang är att medarbetare och ledare känner mening med arbetet, att man känner att man behärskar sina arbetsuppgifter, samt har möjlighet att påverka hur arbetet utförs.

Ledarskapet och vikten av stabilitet och långsiktighet samt engagemang från kommunens ledning på alla nivåer är grundläggande för att skapa goda hållbara resultat. Både medarbetare och ledare strävar mot att nå mätbara, konkreta resultatförbättringar för dem som verksamheten är till för. En god och kontinuerlig dialog är viktig för att nå detta. Dialogen syftar till att stärka handlingsutrymme, kunskap om förbättringsarbete och utveckling.

Ledarforum genomförs för alla ledare i kommunen. Syfte är att stärka den gemensamma riktningen i förvaltningen som helhet och att utgöra inspiration och erfarenhetsutbyte för kommunens ledare. Arbetet är kopplat till målet Kultur och arbetssätt. Ledarforum genomförs med tema "Gemensam riktning och helhetssyn" där inriktningsmål och fokusområden kommuniceras och dialog sker med alla ledare.

Samhällsbyggnad och Kultur och Fritid har genomfört uppföljningen av inriktningsmålen tillsammans med alla medarbetare vid ett gemensamt tillfälle då samtliga medarbetare samlats. Dagen inleddes med genomgång av målen och dess syfte och alla medarbetares bidrag till helheten. Därefter genomfördes en uppföljning där samtliga medarbetares individuella tankar om bidrag till målet samlades in genom en rundvandring. Dagen upplevdes lustfylld av medarbetarna och upplevdes som ett bra tillvägagångssätt för att få med så många olika medarbetar-röster som möjligt.

Arbeta för det gemensamma uppdraget

Kommunens verksamhet behöver vara behovs- och syftesdriven, vilket handlar om att göra rätt saker utifrån syftet. Den mest grundläggande förutsättningen för att kunna göra rätt saker är att föra dialog kring varför verksamheten finns, det vill säga verksamhetens syfte. Det är också viktigt att klargöra vilka individer eller andra organisationer som verksamheten är till för, samt vilka behov dessa har. Syftet och behoven är vägledande för arbetssättens utformning och förbättringsarbeten.

En tydlig riktning har utifrån tidigare utvecklingsarbete satts för förvaltningen med ett stärkt fokus på det gemensamma uppdraget och inriktningsmålen. Den gemensamma riktningen utgår ifrån inriktningsmålen och visionen med målet Kultur och arbetssätt i fokus. Riktningen kommunicerades på Ledarforum enligt följande: ”Vi använder *hela laget* för att nå vårt gemensamma syfte. Det är vi *tillsammans* som leder Vårgårda kommun framåt. Vi tänker *helhet på riktigt* vilket märks i våra beteenden. Vårt ledarskap når *ända ut i vardagen*, där det genomsyrar *arbetssätten och beteenden* hos ledare och medarbetare.”

Ett led i detta övergripande riktningarbete är att kommunikation via intranätet om vision och målarbete har ökat. Syftet är att skapa förståelse hos medarbetare för det gemensamma uppdraget och för att skapa transparens. Flera medarbetare har återkopplat att de ser positivt på den stärkta interna kommunikationen. En uppdaterad kommunövergripande introduktion för nyanställda planeras, för att stärka det gemensamma uppdraget.

En systematisk uppföljning utifrån inriktningsmålen sker i ett helhetsperspektiv, för att stärka det gemensamma ansvarstagandet för att uppnå de avsedda effekterna i målen. Arbetet bedrivs med koncernfokus, där bostadsbolaget medverkar vid de gemensamma uppföljningarna. Fokus vid uppföljningarna är det gemensamma syftet för hela förvaltningen utifrån vision och mål. Till en början har arbetet skett genom kommunledningsgruppen utökad med olika nyckelfunktioner från verksamheterna och bostadsbolaget, under hösten tas ett stödmaterial fram till chefer för att öka kunskap och förståelse för att alla bidrar till målen. Även inom detta område är Ledarforum en viktig del för att öka förståelsen för den gemensamma riktningen och uppdraget. En stärkt stödstruktur med material att använda i verksamheterna kommer att tas fram.

I samverkan mellan socialtjänst och skola vill man främja en kultur av att arbeta för det gemensamma uppdraget, där man har invånarens perspektiv och stärker samarbetet i förhållande till invånaren. Inom socialtjänsten samt LSS har utvecklingsarbete tidigare genomförts där man satt det gemensamma uppdraget i fokus. Det har resulterat i att man tagit fram verksamhetsbeskrivningar som tydliggör verksamhetens syfte, vilka uppdateras kontinuerligt och som utgör en bas för utvecklingen av det löpande arbetet.

Värde skapas genom dialog

En kontinuerlig och systematisk dialog med de som bor och verkar i Vårgårda är nödvändig för att ta reda på deras behov. Därefter handlar det om att lyckas omsätta behoven till arbetssätt för att säkerställa att alla delar i kommunen strävar åt samma håll för att uppfylla syftet. Verksamheterna behöver dessutom arbeta aktivt med att förbättra arbetssätten utifrån förändrade och framtida behov hos dem kommunen är till för.

Nästan alla anställda i kontaktyrken arbetar med brukar/klient-kontakter i princip dagligen. Detta gör att i det lilla finns det goda möjligheter att följa upp den enskildes önskemål och di-

alog sker ständigt. Den enskildes genomförandeplan är en viktig del i detta inom socialtjänst/vård- och omsorg, och är en möjlighet för verksamheten att på aggregerad nivå följa upp arbetet. Under året har uppföljningar visat att samtliga brukare inte har aktuella genomförandeplaner, vilket är ett lagkrav. Arbetet med att detta ska vara på plats pågår och kommer fortsätta att pågå under hösten. Detta är det enskilt viktigaste verktyget som verksamheten har för att tillse att de som erhåller insatser från verksamheten får det de ska och på det sätt som de önskar. Ofta sker även uppföljningar i samverkan med andra aktörer såsom regional primärvård och slutenvård samt polis.

Inom skolan sker dialog med hemmen på olika sätt på olika skolor. Idag används olika kanaler, både via lärplattform och via sms. Det är idag inte tydligt vilken kanal som används när och vid vilket tillfälle, vilket innebär att missförstånd kan ske och skapa oro hos mottagaren av informationen.

För att skapa tillit krävs goda relationer mellan verksamheter och mellan verksamhet och /eller brukare/elever/patienter/invånare. Det är därför viktigt att mötas för att lära känna varandra och på detta sätt skapa tillit och goda relationer för att kunna erbjuda hjälp och stöd.

Utveckla och förbättra verksamheten

Tre av fyra uppger i medarbetarenkäten att de bedriver förbättringsarbete i sitt dagliga arbete. 72 % uppger att chefen uppmuntrar till förbättringsarbete. Att jobba med ständiga förbättringar där man ser konkret förbättrade resultat skapar engagemang och trivsel. Ett exempel på detta är att socialtjänsten vid utveckling av arbetssätt skapar arbetsgrupper med medarbetare för att få in så många perspektiv som möjligt och skapa delaktighet.

Arbetet med att utveckla och förbättra sker bland annat genom systematiskt kvalitetsarbete i förskola och skola, genom analys av avvikelser och de synpunkter som kommer in till verksamheten. Brister som identifieras genom uppföljning av internkontrollen och tillsyn används också för att förbättra verksamheten. Här kan systematiken kring analys och arbete med att identifiera rotorsaker utvecklas ännu mer för att få effekt och förbättrade resultat.

Inom socialtjänsten barn- och unga-verksamhet har det i brukarundersökningar uppmärksamats att föräldrar verkar något mer nöjda än barn och unga med sin kontakt med sin socialsekreterare. För att bli bättre på att fånga in barn- och ungas röst har verksamheten under året en egenkontroll där enhetschef tillsammans med socialsekreterare kommer att granska ärenden och handläggning av placerade barn för att förbättra arbetet med att lyfta barn och ungas röst.

Inom verksamhet Vård- och omsorg har det under våren skett en utbildningsinsats inom *Projekt Vilja*. Samtliga medarbetare inom särskilt boende, samt vård- och omsorgs ledningsgrupp har under våren ingått i projektet. Rent praktiskt har detta inneburit att de respektive grupperna regelbundet träffat en coach som tillsammans med grupperna bland annat har arbetat med olikheter i personalgruppen, möjligheter att styra över sina känslor och hur man tar situationer, stöd i att sänka stress. Träffarna har varit uppskattade och kommer delvis fortsätta med även breddas under hösten. Syftet med detta arbete har varit att arbeta med just kulturen på arbetsplatsen och att alla ska få reflektera kring sina egna roller, och vikten av den, på arbetet. Det är svårt att ännu se några effekter av arbetet, men projektet rapporteras regelbundet till styrgrupp och där är uppfattningen att träffarna varit uppskattade av medarbetarna. Arbetet

sker processinriktat efter behov i den egna organisationen. Elva arbetsgrupper inklusive ledningsgruppen är involverade i projektet. Bland annat ges möjligheter för seniora chefer att vara mentorer åt nyare chefer, grupputveckling och självledarskap.

Inom hemtjänsten påbörjades under förra året att arbeta med Sunt arbetslivs material ”Vård i annans hem”, även där var syftet att stärka medarbetargrupperna och ge dem en möjlighet att reflektera över sin egen roll och vilka möjligheter det finns. Detta arbete har fortsatt under våren. Effekten som kunnat ses i verksamheten är att medarbetare förbättrat sin kommunikation. Samtalskontrakt har upprättats och det har fungerat som stöd kollegor emellan när kommunikationen brustit. Dessa samtalskontrakt (hur vill vi vara mot varandra på jobbet och hur ska vi kommunicera på ett schysst sätt) har även använts i introduktion av nya sommarvikarier. Materialet kommer fortlöpande användas i verksamheten då det varit en bra grund för samtal och reflektion kring det viktiga arbetet som utförs i andra människors hem.

På gymnasiet arbetar man aktivt med att involvera all personal i arbete med uppföljning och förbättringar av verksamheten. Detta verifieras till exempel av Skolinspektionens enkät där resultaten ligger långt över snittet i riket.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

- Bristande uppföljning av personalomsättning, följs upp per den 30 april samt 31 december.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Under året har arbetet med kultur och arbetssätt tagits vidare framåt, från att riktning satts i kommunledningsgrupp och på Ledarforum till att under hösten spridas till alla enheter i kommunen. Samhällsbyggnad och kultur och fritid har samlat alla medarbetare för att knyta an det dagliga arbetet till målen. Att arbeta för det gemensamma uppdraget är en riktning som satts och som på ett löpande sätt tas framåt. Det är ett långsiktigt arbete att göra målen kända men arbetet är påbörjat och fortsätter.

Vad gäller dialog med medborgaren som systematiskt arbetssätt sker det på olika sätt i de olika verksamheterna. Grundskolan ser att det behöver tydliggöras och struktureras hur dialogen ska ske, till exempel vilka kanaler och forum som ska användas för vilken typ av dialog. Systematisk dialog med medborgaren som underlag för att förbättra verksamhet kan utvecklas som helhet i kommunen, även om måluppföljningen visar att några verksamhetsdelar kommit längre än andra i arbetet.

Dialog som systematiskt arbetssätt kan utvecklas även internt, exempelvis följs i nuläget medarbetarnas upplevelser upp endast en gång per år på övergripande nivå genom medarbetarenkäten. En dialog om hur ett mer agilt arbetssätt kan utvecklas avseende detta har inletts med central samverkansgrupp och samsyn råder om att arbetet som nu sker genom enkäten behöver moderniseras och förbättras.

Att utveckla och förbättra verksamheten sker på olika sätt i de olika verksamheterna, funktionsstöd som har skapat en tydlig bas i att utgå ifrån syftet för att förbättra verksamheten ge-

nom att använda sig av verksamhetsbeskrivningar, Sundlergymnasiets involverande av medarbetare i förbättringsarbete och projekt Sunt arbetsliv inom hemtjänsten utgör alla goda exempel i detta avseende. Ledarskapet och en tydlig övergripande riktning är en viktig faktor för att arbeta med förbättringar och utveckling av verksamheten. Det arbete som tidigare skett inom tillsammansresan har haft viss effekt och skapat en viss gemensam förståelse – det arbetet fortsätter nu utifrån målet kultur och arbetssätt.

Sjukfrånvaron ligger på 7,6 % för första halvåret, för kvinnor 8,5 % och män 4,0 %. Mäns sjukfrånvaro ligger kvar på samma nivå som vid samma period förra året, medan kvinnornas sjukfrånvaro har ökat något. Långtidssjukfrånvaron (andel av sjukfrånvaron över sextio dagar av den totala sjukfrånvarotiden) ligger på 47,8 %, att jämföra med 42,5 % vid samma tid förra året. För kvinnor är långtidssjukfrånvaron 50,0 % av den totala sjukfrånvaron och för män 29,7 %.

Nyckeltalen visar en svag negativ tendens per 31 augusti på helhetsnivå, där framför allt ohälsotal inom Vård- och omsorg ligger kvar på en högre nivå än kommunen i övrigt. Som beskrivs ovan i åtgärder för att bidra till avsedda effekter, så pågår utvecklingsarbete inom vård- och omsorg samt arbete utifrån projekt Vilja som visar positiva effekter och uppskattas av medarbetare, men ännu kan ingen effekt ses av detta i sjukfrånvaron. Ett konstaterande är utifrån ARIUBA-kartläggning som redovisas i bilaga att kommunen skulle ha potential att öka de främjande insatserna för medarbetare i behålla-perspektivet, för att undvika att ohälsa uppstår. Givet nyckeltalens utfall, pågående arbete med det gemensamma uppdraget, allas bidrag till målen samt insatser verksamhetsvis bedöms målet som helhet nå en godtagbar nivå.

Prognos för måluppfyllelse

Utifrån pågående aktiviteter som bidrar till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att prognosen för måluppfyllelse är på en godtagbar nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	31 aug 2024	Trend
Medarbetarenkäten - Hållbart medarbetarengagemang; totalindex motivationsindex ledarskapsindex styrningsindex	83 83 81 81	74 75 73 75	77 78 76 78	76 78 77 77	Medarbetarenkät för 2024 genomförs i september	
Andel sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	7,2	6,7	7,8	7,3	7,6	
kvinnor	7,7	7,2	8,5	8,1	8,5	
män	5,1	4,6	5,2	4,1	4,0	

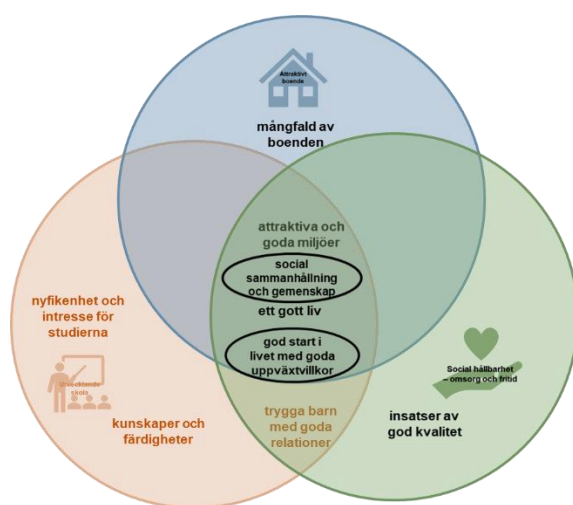
Personalomsättning - andel tillsvidareanställda medarbetare avgångna till extern arbetsgivare (ska redovisas per verksamhet) *) Om man räknar in samtliga avgångsorsaker (så som till exempel arbetsbrist och omorganisation)	11,2	12,3	12,8 15,8*)	13,3 14,4*)	Mäts per 31/12	
--	------	------	----------------	----------------	-------------------	---

Gemensamma fokusområden kopplade till de sociala hållbarhetsmålen

I arbetet med att ta sig an de nya målen och utifrån tidigare utvecklingsarbete kallat ”Tillsammans mot den goda kommunen”, har ett kommunövergripande arbete gjorts och en riktning satts, där verksamheterna ökar sitt samarbete för att ta sig an gemensamma utmaningar.

Med hjälp av kunskap från omvärld och kommunspecifikt har kommunens ledningsgrupp tillsammans med Vårgårda bostäders VD arbetat gemensamt utifrån de tre sociala hållbarhetsmålen. I arbetet har det framträtt två områden av särskild vikt, där gemensamt arbete behöver ske för att nå effekterna som avses i alla tre målen. Områdena har definierats som ”social sammanhållning och gemenskap” samt ”god start i livet med goda uppväxtvillkor”. Inom dessa områden bidrar alla verksamheter, inklusive bolaget, från sitt respektive grunduppdrag för att nå effekter.

God start i livet och goda uppväxtvillkor

Under året har det fattats beslut om en handlingsplan rörande barn och unga som verksamheterna i samverkan arbetat med under året. Socialtjänstens öppna verksamhet erbjuder regelbundet under året föräldrautbildningar. Det handlar dels om de traditionella föräldrautbildningarna tillsammans med BVC, men även ABC-utbildningar (Alla barn i centrum), samt vid behov olika riktade föräldragrupper/utbildningar. Som exempel har det under året funnits en grupp som riktar sig till föräldrar som själva har en NPF-diagnos. ABC-utbildningarna utvärderas regelbundet och dessa visar på en hög grad av nöjdhet, Av de senaste 29 utvärderings-svaren så uppger 22 av dessa att utbildningen på alla sätt uppfyllt deras förväntningar och att de skulle rekommendera den till en vän. Utbildningarna kommer att fortsätta att regelbundet erbjudas. Under vårens startade även en samverkan kring föräldramöten för de som har barn som ska börja förskoleklass, som kommer fortsätta. Denna samverkan mellan skola och socialtjänst har haft som syfte att tidigt visa föräldrar vilka typer av stöd kommunen kan erbjuda och betyder att representanter från de båda verksamheterna gemensamt träffar dessa föräldrar vid några tillfällen i storgrupp.

Under våren har socialtjänsten och Gullhögskolan samverkat kring en grupp föräldrar. Dessa har erbjudits stöd genom flera föräldramöten där flera professioner, som ex polis och fritidsgård träffats och arbetat med att planera för stöd till såväl ungdomar som föräldrar. Den muntliga återkopplingen som professionella fått är att föräldrar uppskattat insatsen och att de sett effekt på sina ungdomar. Konkreta åtgärder som kommit ut från detta arbete är att ungdomar

erbjudits att delta i en ungdomsgrupp som resursenheten faciliterat, och flera har även erbjudits feriejobb. Syftet med detta har varit att bryta negativa mönster och hitta ett annat fokus för de unga. Socialtjänst och skola kommer fortsätta att arbeta tillsammans för att hitta och ge stöd till de ungdomar som har behov av insatser som inte kan ges inom skolan.

För de ungdomar som väljer att hoppa av, eller aldrig börja gymnasiet så har kommunen ett särskilt ansvar, det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Ansvaret för detta ligger hos AME. Under året har handläggare, tillsammans med gymnasiet gjort ett arbete för att fånga upp dessa elever tidigt, och förhoppningsvis motivera dem att inte ens hoppa av gymnasiet, men om de ändå väljer att göra det, hitta en meningsfull sysselsättning.

Inom socialtjänsten finns spetskompetens vad gäller våld i nära relationer. Denna funktion finns tillgänglig för övriga kommunen för att informera och ge stöd i dessa frågor. Utöver denna funktion samverkar Vårgårda med andra kommuner kring Barnahus och resurscentrum i Sjuhärad. Dessa verksamheter möter barn och unga som utsatts för eller riskerar att utsättas för våld. De fungerar även som stöd i mer komplexa frågor. Som en del i att hitta våldsutsatta arbetar socialtjänsten med screeningfrågor. Detta arbete kan aldrig vara tillräcklig framgångsrikt så länge det finns barn och unga som bevittnar och eller utsätts för våld. Det är dock viktigt att frågan är aktuell och hålls levande inom verksamheterna så att det inte tappas bort. Våldsfrågan är aktuell inom såväl handläggare inom barn och unga som familjebehandling och frågorna lyfts och diskuteras regelbundet. Arbetet kommer dock fortsätta under hösten genom att verksamheten tar fram ett styrdokument för det våldsförebyggande arbetet. Under hösten kommer även två handläggare utbildas för att bättre kunna möta män som utövar våld.

Skola, socialtjänst och Kultur & Fritid har ett förbättringsteam som under året ska arbeta med temat jämställdhet, samtycke, relationer och sexualitet. Bakgrunden till detta är att flera aktörer ser en förskjutning av ungas värderingar inom området. Bubblan, Gullhögskolan och Sundlergymnasiet kommer internt att konkret arbeta med frågan. Teamets roll är att praktiskt samordna, hjälpa och stödja det arbetet. Att arbeta med jämställdhet, samtycke, relationer och sexualitet blir en viktig del i kommunens arbete såväl kring våld i nära relationer som i kommunens brottsförebyggande arbete.

Uppföljning av uppdrag till förvaltningen

"Uppdrag till vård och omsorg att se till att Vårgårda har rätt biståndsbedömning".

En del i uppdraget har varit att följa upp alla aktuella bistånd, något som släpat efter i flera år. I princip ligger nu handläggarna i fas i detta arbete. Några insatser har justerats, men resultatet har visat att de flesta beviljade bistånd har legat på en skälig nivå. Arbetet med att implementera de nya riktlinjerna fortlöper. Alla nya beslut som fattas tar sin utgångspunkt i dessa riktlinjer, men det finns fortfarande äldre beslut som inte är möjliga att ompröva då gynnande beslut inte alltid kan tas bort eller minskas i omfattning. För att få en förståelse för de nya riktlinjerna även i verkställigheten så sker fortlöpande besök av myndighetssidan på verkställighetens APT.

Även anhörigstödet är under uppbyggnad då det kan antas att mer förebyggande och främjande insatser gentemot invånare och anhöriga bör leda till färre fattade biståndsbeslut. Handläggarna jobbar även aktivt med att i första hand alltid fatta beslut om trygg hemgång, att via sjukhuset gå via korttiden och hem ska vara ett undantag, det första valet ska alltid vara att gå hem till det egna hemmet.

” Uppdrag till Samhällsbyggnad att införa ett system som gör effektiv lokalanvändning lönsam på enhetsnivå.”

Kommunens lokalförsörjningsarbete syftar till att användandet av lokaler idag och i framtiden sker ändamålsenligt och effektivt. Inom ramen för lokalförsörjningsplaneringen arbetar en lokalstrateg med att effektivisera lokalanvändningen.

Arbetet utgår från kommunens program för strategisk lokalförsörjning och förvaltningen har påbörjat ett arbete med att ta fram ett system som gör effektiv lokalanvändning lönsam på enhetsnivå. Framtagandet av ett sådant system är komplext eftersom det påverkar kommunens modell för resursanvändning för olika enheter, och dessa modeller ser olika ut. Ett nytt system för lokalkostnader behöver harmoniera med hur exempelvis skola, förskola, hemtjänst och andra verksamheters resurstilldelning fungerar som helhet. En annan viktig fråga i sammanhanget är till vilken grad lokal anpassning ska kunna ske, i förhållande till en gemensam helhet. En effektiv lokalanvändning som är lönsam på enhetsnivå förutsätter att beslutsmandat och resurser för lokaler finns på enhetsnivå.

Under hösten kommer ett ärende att lyftas till kommunstyrelsen där vägval för arbetet framöver presenteras.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunkoncernens resultat – utfall per den 31 augusti

Kommunkoncernens resultat per augusti 2024 uppgår till 9,3 mnkr, jämfört med samma period föregående år är det en försämring med 6,3 mnkr. Det sämre resultatet beror framför allt på höga räntekostnader, pensionskostnader, ökade underhållskostnader på fastigheter och kostnader för köp av verksamhet.

Vårgårda bostäder AB:s resultat uppgår till 2,0 mnkr. Hyresintäkterna ökade med 2,3 mnkr under 8 månader 2024 jämfört med samma period 2023. Kostnadsökningen beror främst på underhållskostnader. Bolaget följer underhållsplanen.

Prognos kommunkoncernen

Kommunkoncernens prognos uppgår till 8,5 mnkr, jämfört med föregående år är det en försämring med 2,1 mnkr. Det prognostiserade lägre resultatet beror på höga ränte- och pensionskostnader.

Kommunens resultat – utfall per den 31 augusti

Kommunens resultat per augusti 2024 uppgår till 7,3 mnkr, jämfört med samma period föregående år är det en försämring med 6,7 mnkr. Det sämre resultatet beror framför allt på höga räntekostnader, lönekostnader, pensionskostnader och ökade kostnader för köp av verksamhet.

Verksamhetens intäkter har ökat med 14,8 mnkr (4%) jämfört med samma period föregående år. Intäktsökningen består främst av höjda taxor (8,9%) och försäljning av verksamhet/interkommunal ersättning (11,7%)

Verksamhetens kostnader har ökat med 23,7 mnkr (4,6%) jämfört med föregående år. Kommunen har fortsatt höga pensionskostnader och de är den främsta orsaken till ökade personalkostnader (6,2%), lönekostnaderna har exklusive PO-påslag har ökat med 14,7 mnkr (6,4%) jämfört med samma period föregående år. Köp av huvudverksamhet har ökat med 4,7 mnkr (5,1%). Ökningen är högst inom Räddningstjänst, Personlig assistans och hemtjänst.

Prognos Kommunen

Kommunens prognostiserade resultat uppgår till 7,8 mnkr. Jämfört med föregående år är det en försämring med 2,7 mnkr. Kärnverksamheterna prognostiserar ett underskott på 13,4 mnkr. Helårsprognosen för förskola/skola, visar ett underskott på 5,1 mnkr och beror framförallt på högre personalkostnader än vad som är budgeterat. Vård- och omsorg prognostiserar ett underskott 9,5 mnkr, främst inom hemtjänsten.

Avskrivningar

För perioden januari-augusti uppgår avskrivningskostnaderna till 28,5 mnkr (26,2 mnkr) vilket är 2,3 mnkr högre än vid motsvarande period föregående år. De ökade avskrivningskostnaderna beror främst på helårseffekt av större projekt som aktiverats under hösten 2023.

Prognosen visar att avskrivningarna kommer att uppgå till 42,8 mnkr, det innebär en negativ budgetavvikelse på 3 mnkr. Orsaken till avvikelsen är dels införande av finansiell leasing avseende fordon och moduler (2,5 mnkr), detta kompenseras med lägre kostnader på hyror och dels renovering av ledningsnät.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Periodens skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 596,6 mnkr vilket är en positiv avvikelse mot budget med 11,7 mnkr. Prognosen för skatter och generella statsbidrag visar på en positiv avvikelse mot budget med 17,3 mnkr. År 2023 var budgetavvikelsen 13 mnkr. Den positiva avvikelsen beror främst på högre fastighetsavgift och ökat befolkningsunderlag.

I budget 2024 har skatteintäkter och generella bidrag beräknats utifrån antagande om att befolkningen i Vårgårda kommun är 12 320 personer. Den 1/11 2023 visar statistik från SCB att befolkningen är 12 358 personer, vilket är en ökning med 38 personer jämför med budget vilket påverkar prognosen för skatteintäkterna och de generella bidragen positivt.

Uppgifterna om skatteprognos baseras på SKR:s skatteprognos ifrån 2024-08-22.

Finansnetto

De finansiella intäkterna består framför allt av utdelning från Kommuninvest och borgensavgifter för det kommunala bolaget. Intäkterna uppgår för perioden till 1,1 mnkr och prognosen pekar på att de finansiella intäkterna kommer att hamna på budgeterade 2,0 mnkr.

De finansiella kostnaderna utgörs framför allt av räntekostnader på lån och pensionsskuld.

För perioden januari-augusti 2023, uppgår kostnaderna till 8,4 mnkr. Jämfört med samma period föregående år är det en ökning med 2,9 mnkr. De finansiella kostnaderna prognostiseras att uppgå till 10,5 mnkr, vilket är 3,5 mnkr högre än budget, vilket beror på ett högre ränteläge och ökade finansiella kostnader på pensioner.

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans för kommuner och regioner. Balanskravet är definierat så att intäkterna ska överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara positivt. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmaste tre åren.

Prognostiserat resultat visar på ett positivt resultat med 7,8 mnkr. Det innebär att Vårgårda kommun uppnår balanskravet.

Balanskravsutredning, mnkr	2022	2023	Prognos 2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	37,0	10,5	7,8
Samtliga realisationsvinster	-0,4	-2,0	-
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-

Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	36,6	8,5	7,8
Reservering av medel till resultatreserv	-5,0	-	-
Användning av medel från resulreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	31,1	8,5	7,8

Tabell: Vårgårda kommuns balanskravsutredning

Väsentliga personalförhållanden

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas i förhållande till ordinarie arbetstid och omfattar även timavlönade.

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	Jun 2023	Jun 2024
Total sjukfrånvaro		
Total sjukfrånvarotid	7,48	7,55
för kvinnor	8,33	8,46
för män	4,07	4,01
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)		
Total sjukfrånvarotid	42,49	47,82
för kvinnor	44,33	50,03
för män	27,46	29,69

Den totala sjukfrånvaron uppgår till 7,55 procent vilket är en marginell skillnad jämfört med motsvarande period föregående år. Långtidssjukfrånvaron motsvarar nära hälften av den totala sjukfrånvaron, där kvinnors andel är betydligt högre än män. Det tycks som om det skett en förskjutning i säsongsjukdomar, så som influensa mm. där den inträffar något senare än tidigare år, en fördjupad analys kan ske först vid årsskiftet.

Andel heltidsanställda tillsvidareanställda

Heltid/deltid tillsvidareanställda i procent	Jun 2023	Jun 2024
Andel heltidsanställda	92,80	93,45

varav kvinnor	92,36	93,02
varav män	94,83	95,26

Under perioden har andelen heltidstjänster ökat, vilket är en trend sedan 2020 och som är en konsekvens av politiskt beslut om att erbjuda heltidstjänster som norm.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Koncernen				Kommunen			
		Utfall 202308	Utfall 202408	Bud- get 2024	Prognos 2024	Utfall 202308	Utfall 202408	Bud- get 2024	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter		171,0	176,0	269,3	273,2	133,3	137,3	201,8	216,6
Verksamhetens kostnader		-680,3	-711,9	-1 068,2	-1 083,6	-660,3	-690,7	-1 028,7	-1 052,3
Avskrivningar/Nedskrivningar		-37,7	-39,2	-57,4	-59,2	-26,2	-28,5	-39,8	-42,8
Verksamhetens netto-kostnader		-547,0	-575,1	-856,3	-869,6	-553,2	-581,9	-866,7	-878,5
Skatteintäkter	2	414,7	427,7	637,2	642,6	414,7	427,7	637,2	642,6
Gen statsbidrag och utjämn	2	156,9	168,8	240,1	252,2	156,9	168,8	240,1	252,2
Verksamhetens resultat		24,6	21,5	21,1	25,3	18,3	14,6	10,7	16,3
Finansiella intäkter		0,9	0,6	2,0	1,2	1,1	1,1	2,0	2,0
Finansiella kostnader		-9,9	-13,6	-18,3	-18,8	-5,5	-8,4	-7,0	-10,5
Resultat efter finansiella poster		15,6	8,5	4,8	7,7	14,0	7,3	5,7	7,8
Extraordinära poster			0,8		0,8	-	-		-
Årets resultat		15,6	9,3	4,8	8,5	14,0	7,3	5,7	7,8

Tabell: Vårgårda kommuns resultaträkning

Kommunfullmäktige beslutade tilläggsanslag:

- 2024-05-08, §59, 2,8 mnkr

Kassaflödesanalys

(mnkr)	Kommunen			
	Utfall 202308	Utfall 202408	Budget 2024	Prognos 2024
Löpande verksamhet				
Inbetalningar från kunder	80,1	88,5	140,0	140,0
Inbetaln av skatter, gen bid, moms mm	583,6	616,0	877,4	901,9
Inbetalningar av bidrag	52,2	55,5	80,0	90,0
Övriga inbetalningar	0,6	-0,1	-	-
Utbetalningar till leverantörer	-212,7	-220,3	-346,7	-330,5
Utbetalningar till anställda	-450,8	-475,4	-714,4	-713,0
Utbetalningar av bidrag	-17,8	-18,8	-25,0	-25,0
Övriga utbetalningar	-	-	-	-
Ränteinbetalningar	1,1	1,1	2,0	2,0
Ränteutbetalningar	-4,5	-7,0	-7,0	-10,5
Förändring avsättning	0,1	5,8	-5,0	-9,3
Summa Löpande verksamhet	32,1	45,2	1,3	45,5
Investeringsverksamhet				
Invest i materiella anlägg.n.tillg.	-71,4	-88,8	-105,1	-140,0
Försäljn av materiella anlägg.n.tillg.	2,0	-	-	2,0
Invest i immat. anlägg.n.tillg.	-	-0,0	-	-
Försäljn av immat. anlägg.n.tillg.	-	-	-	-
Invest i finansiella anlägg.n.tillg.	-1,0	0,5	-	-1,0
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-
Summa Investeringsverksamhet	-70,3	-88,3	-105,1	-139,0
Finansieringsverksamhet				
Upptagande av lån	-	40,0	95,5	80,0
Amortering av lån	-	-	-	-
Summa Finansieringsverksamhet	-	40,0	95,5	80,0
Förändring av likvida medel	-38,2	-3,2	-8,3	-13,5
Likvida medel vid årets början	76,8	38,5	41,0	38,5
Likvida medel vid årets slut	38,5	34,9	32,6	25,0
Förändring av likvida medel	-38,3	-3,6	-8,4	-13,5

Tabell: Vårgårda kommuns kassaflödesanalys

Balansräkning

(mnkr)	Koncernen			Kommunen			
	Not	Utfall 2023	Utfall 202408	Utfall 2023	Utfall 202408	Budget 2024	Prognos 2024
Tillgångar							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar		1,5	1,3	0,1	0,1	-	0,1
Materiella anläggningstillgångar		1 344,2	1 400,8	907,7	967,8	964,1	947,7
varav mark, byggnader och tekniska anläggningar		1 188,8	1 183,7	761,5	758,7		
varav maskiner och inventarier		58,4	57,3	53,4	52,4		
varav pågående investeringar		97,0	159,8	92,5	156,7		
Finansiella anläggningstillgångar		31,1	31,2	35,9	35,8	35,1	35,8
Summa anläggningstillgångar		1 376,8	1 433,3	943,7	1 003,7	999,2	983,6
Bidrag till statlig infrastruktur		-		-	-	-	-
Omsättningstillgångar							
Förråd/exploatering		2,4	2,7	2,3	2,6	2,5	2,5
Fordringar		127,2	95,7	124,6	92,3	80,0	136,0
Kortfristiga placeringar		-	-	-	-	-	-
Kassa och bank		50,4	40,7	48,1	34,9	32,6	25,0
Summa omsättningstillgångar		180,0	139,1	175,0	129,8	115,1	163,5
Summa Tillgångar		1 556,8	1 572,4	1 118,7	1 133,5	1 114,3	1 147,1
Eget kapital, avsättningar och skulder							
Eget kapital							
Årets resultat		6,2	9,3	5,9	7,3	8,5	7,8
Resultatutjämningsreserv		5,0		5,0	5,0	5,0	5,0
Övrigt eget kapital		397,1	406,5	405,0	410,9	402,8	418,7
Summa eget kapital	3	408,3	415,8	415,9	423,2	416,3	431,6
Avsättningar							
Avsättningar för pension och likn förplikt		9,0	10,2	9,4	10,2	9,8	10,0
Andra avsättningar		40,8	41,3	46,7	41,7	26,4	38,7
Summa avsättningar		49,8	51,5	56,1	51,9	36,2	48,7
Skulder							
Långfristiga skulder	4	896,8	935,8	447,9	486,8	531,2	566,8
Kortfristiga skulder		201,9	169,2	198,8	171,6	130,6	100,0
Summa skulder		1 098,7	1 105,0	646,7	658,4	661,8	666,8
Summa eget kapital, avsättn och skulder		1 556,7	1 572,3	1 118,7	1 133,5	1 114,3	1 147,1
Panter och ansvarsförbindelse							
Borgensåtagande		3,9	402,9	402,9	402,9		
Pensionsförpliktelser inkl särskild löneskatt		208,6	216,3	208,6	216,3	206,8	212,6
Förvaltade fonder		0,1	0,1	0,1	0,1		

Tabell: Vårgårda kommuns balansräkning

Ekonomiska nyckeltal

(procent där ej annat anges)	Kommunen			
	Utfall 202308	Utfall 202408	Budget 2024	Prognos 2024
Resultat – Kapacitet				
Verksamhetens nettokost exkl. avskr/ skatteintäkt och statsbidrag	92,2	92,8	94,2	93,4
Planenliga avskrivningar / skatteintäkter och statsbidrag	4,6	4,8	4,5	4,8
Finansnetto / skatteintäkter och statsbidrag	0,8	1,2	0,6	0,9
Kostnadernas andel av skatteintäkt och statsbidrag	97,6	98,8	99,4	99,1
 Årets resultat / Skatteintäkt och generella statsbidrag	 2,4	 1,2	 0,6	 0,9
 Årets resultat/ eget kapital	 3,3	 1,7	 1,4	 1,8
 Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	 67,5	 60,2	 21,1	 45,9
 Investeringsvolym/nettokostnader mnkr	 11,3	 10,8	 26,1	 13,2
Avskrivningar / nettoinvesteringar	44,0	47,9	18,5	-100,4
 Soliditet	 41,5	 37,3	 37,4	 37,6
Soliditet inkl. pensionsskuld och löneskatt	21,0	18,3	18,8	19,1
 Total skuld- och avsättningsgrad	 58,5	 62,7	 62,6	 62,4
varav avsättningsgrad	5,3	4,6	3,2	4,2
varav kortfristig skuldsättningsgrad	15,5	15,1	11,7	8,7
varav långfristig skuldsättningsgrad	37,7	42,9	47,7	49,4
 Risk och kontroll				
Kassalikviditet	83,8	74,1	86,2	24,5

Tabell: finansiella nyckeltal

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Not 1. Redovisningsprinciper Delårsrapporten är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen om inget annat uppges

Leasing

Leasingavtal ska enligt RKR R5 klassificeras och redovisas som operationellt och finansiellt avtal, varav finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen. Vårgårda kommun redovisar den del av lös egendom som klassificeras som finansiell leasing från och med januari 2023. År 2023 har rättats i balansräkningen.

Vårgårda kommun gör avsteg från RKR R5 när det gäller hyra av lokal som klassificeras som finansiell leasing. Vårgårda kommun hyr två fastigheter av Vårgårda bostäder som eventuellt skulle kunna klassas som finansiell leasing. Fastigheterna är ett LSS boende och en korttidsviste. Det bokförda värdet på fastigheterna uppgår till 10,6 mnkr. Vårgårda kommun har under året köpt en verksamhetsfastighet (korttidsboende) av Vårgårda bostäder, Måsen 3. Kommunen planerar att köpa de återstående verksamhetsfastighet kommunen hyr av Vårgårda bostäder under de närmaste åren och väljer därför att inte genomföra en omklassifisering.

Not 2 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	Kommun 2308	Kommun 2408
Preliminär skatteintäkt	407,7	427,6
Preliminär slutavräkning innevarande år	4,4	2,2
Slutavräkningsdifferens föregående år	2,6	-2,1
Summa kommunalskatteintäkter	414,7	427,7

Generella statsbidrag & utjämning	Kommun 2308	Kommun 2408
Inkomstutjämningsbidrag	110,3	113,8
Kommunal fastighetsavgift	19,4	21,8
Kostnadsutjämning	7,5	11,6
LSS-utjämning	-3,4	-4,4
Regleringsbidrag	19,1	25,2
Strukturbidrag	-	-
Övriga generella bidrag från staten*	4,0	0,8
Summa generella statsbidrag och utjämning	156,9	168,8
Summa skatter och generella statsbidrag	571,6	596,6

Kommunen		
Not 3 Eget kapital (mnkr)	Utfall 2312	Utfall 2408
Ingående eget kapital	413,4	416,0
- varav justering av eget kapital*	-3,5	
Årets resultat	6,1	7,3
Utgående eget kapital	416,0	423,2
Varav		
Resultatutjämningsreserv	5,0	5,0
Övrigt eget kapital	411,0	418,2
Utgående eget kapital	416,0	423,2

Kommunen		
Not 4 Långfristiga skulder	Utfall 2312	Utfall 2408
Ingående låneskuld	350,0	400,0
Nyupplåning under året	50,0	40,0
Årets amorteringar/omklassificerat till kortfr skuld		
Summa lån	416,0	423,2
Långfristig leasingskuld*	23,5	22,7
Anslutningsavgifter	21,0	21,0
Investeringsbidrag	3,3	3,1
Summa långfristig skuld	447,8	486,8

*Rättning finansiell leasing 2023

Not 5 Pensionsförpliktelser (mnkr)	Kommun 2312	Kommun 2408
Ingående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	202,8	208,5
Ränte- och basbeloppsuppräknings	13,1	13,4
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-
Nyintjänad pension	1,0	1,1
Årets utbetalningar	-10,3	-9,2
Övrig post	0,7	0,4
Byte av tryggande	-	-
Förändring av löneskatten	1,2	1,4
Summa pensionsförpliktelser	208,5	215,6

Not 6 Operationell leasing överstigande 1 år		
Leasingavgifter som förfaller enligt följande:	Kommun 2312	Kommun 2408
Inom 1 år	5,7	9,5
Senare än 1 år men inom 5 år	4,7	9,8
senare än 5 år	-	-
Summa	10,4	19,3

Finansiella leasingavtal	Kommun 2312	Kommun 2408
Maskiner och inventarier		
Totala minimileaseavgifter	25,3	24,9
Framtida finansiella kostnader	-2,2	-2,1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	23,1	22,8
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande		
Inom 1 år	2,0	2,4
Senare än 1 år men inom 5 år	8,7	9,3
senare än 5 år	12,4	11,0
Summa	23,1	22,7

Driftsredovisning, nettokostnader

Belopp i mnkr	Utfall 2308	Utfall 2408	Budget 2408	Prognos 2024	Utfall/bud- get 2024	Pro- gnos/bud- get 2024
Politisk verksamhet	6,4	6,4	6,0	9,8	-0,4	-0,6
Summa Politisk verksamhet	6,4	6,4	6,0	9,8	-0,4	-0,6
Kommunövergripande	25,8	16,9	16,6	25,5	-0,3	-0,6
Summa Kommunövergripande	25,8	16,9	16,6	25,5	-0,3	-0,6
Personal/Ekonomi	10,1	10,8	10,7	16,6	-0,1	0,2
IT	-	6,4	6,5	10,9	0,1	-1,1
Kommunledningskontoret	-	12,1	12,3	18,9	0,2	-0,1
Strategisk planering o utveckl	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Stödfunktioner	19,4	29,3	29,6	46,4	0,3	-1,0
Förskola/Grundskola	207,3	224,1	221,0	344,4	-3,1	-5,1
Gymnasie/Musikskola	43,1	46,8	46,8	73,2	-0,1	0,0
Kultur och Fritid	13,7	14,8	15,1	22,7	0,2	0,0
Samhällsbyggnad	14,0	15,9	17,6	29,4	1,7	0,0
Socialtjänst	86,5	92,2	94,0	142,9	1,8	1,2
Vård och omsorg	107,5	124,0	115,1	185,4	-8,8	-9,5
Summa Kärnverksamhet	472,2	517,8	509,6	797,9	-8,2	-13,4
Gemensamma kostnader			3,9	1,3	3,9	4,7
Nettokostnad	523,8	570,3	565,5	881,0	-4,8	-10,9
Finansverksamhet	6,2	31,9	22,5	28,9	-9,4	-1,6
Summa finansverksamheten	6,2	31,9	22,5	28,9	-9,4	-1,6
Återföring kapitalkostnad	-32,6	-37,9	-30,0	0,0	7,9	0,0
Återföring generella bidrag	4,0	0,8	0,0	0,2	-0,8	-0,2
Resultat före avskrivningar	-28,6	-37,1	-30,0	0,2	7,1	-0,2
Interna poster	136,8	-146,0	146,0	0,0		
Avskrivningar	26,2	28,5	26,3	42,8	-2,3	-3,0
Verksamhetens nettokostnad	553,2	581,9	571,7	937,1	-10,2	-11,9

Tabell: Vårgårda kommuns driftsredovisning

För perioden januari-augusti 2024 redovisar kommunens verksamheter en nettokostnad på 581,9 mnkr. Budget för perioden uppgår till 571,7 mnkr, det innebär en negativ budgetavvikelse på 10,2 mnkr. Den prognostiserade budgetavvikelsen uppgår till -11,9 mnkr. Kärnverksamheterna redovisar en negativ budgetavvikelse på 13,4 mnkr. Verksamhet för gemensamma kostnader visar en positiv budgetavvikelse på 4,7 mnkr, lönepott 1,7 mnkr och internränta 2,5 mnkr.

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet redovisar ett underskott mot budget på 0,4 mnkr per den 31 augusti. Underskott beror huvudsakligen på högre kostnader för arvoden än budgeterat om 0,5 mnkr. Ej nyttjade utvecklingsmedel under kommunstyrelsen räddar delvis upp de högre kostnaderna för arvoden. Valnämnden redovisar ett underskott om 0,2 mnkr vilket beror på högre kostnader för EU-valet än vad som budgeterat.

Prognosen på helår är ett underskott om 0,6 mnkr.

Kommunövergripande

Kommunövergripande redovisar ett underskott om 0,3 mnkr per den 31 augusti. Underskottet beror på ett tilläggsanslag till Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund för ökade hyreskostnader till den nya räddningstjänststationen.

Prognosen per helår är ett underskott om 0,6 mnkr, vilket är en förbättring med 0,2 mnkr jämfört med föregående prognos. Förbättring beror ej nyttjade utvecklingsmedel under kommundirektören

Servicenämnd IT/Växel/ Telefoni

IT-enhetens delårsresultat visar på ett positivt utfall mot budget för perioden med 0,1 mnkr. Det positiva resultatet beror på att IT enheten ännu inte har betalat för inköpt utrustning på grund av långa leveranstider. Under hösten kommer ett antal budgeterade kostnader i form av programvara och licenser för accesspunkter att köpas in för att säkra upp att verksamheten har uppkoppling och tillgång till nätverk.

Totalt prognostiserar servicenämnden IT/ Växel/ Telefoni ett överskott på 0,4 mnkr vilket beror på lägre konsultkostnader än budgeterat. Vårgårdas andel av IT prognostiserar ett underskott på 1 100 tkr vilket delvis beror på att Vårgårda har vuxit mer än vad Herrljunga har gjort vilket innebär att Vårgårda behöver betala en större andel av utfallet. Den negativa avvikelsen beror även på att budgetfördelningen mellan kommunerna inte överensstämmer med den faktiska fördelningen av utfallet för gemensamma kostnader utifrån befolkningsandel.

Servicenämnd Ekonomi/Personal

Servicenämnden Ekonomi och Personal redovisar ett underskott mot budget på 0,1 mnkr per den 31 augusti. Prognosen per helår är ett överskott motsvarande 0,2 mnkr.

Ekonomiavdelningens delårsresultat visar på ett noll resultat. Prognosen visar ett överskott om 0,2 mnkr för helåret till följd av att budgetfördelningen, dvs tilldelad ram inte överensstämmer med den faktiska fördelningen av utfallet för gemensamma kostnader utifrån befolkningsandel. Vårgårda har en större budget för ekonomi än vad man procentuellt ska betala för gemensamma kostnader.

Personalavdelningens delårsresultat visar på ett negativt utfall mot budget för perioden med 0,1 mnkr. Det negativa resultatet beror på högre fackliga personalkostnader än budgeterat. Prognosen visar en budget i balans för helåret då tjänstledigheter inom HR förväntas rädda upp de ökade fackliga personalkostnaderna.

Servicenämndens totala resultat redovisas även i en separat delårsrapport.

Kommunledningskontoret (KLK)

Kommunledningskontoret (KLK) redovisar ett positivt utfall på 0,2 mnkr per den 31 augusti. Lägre personalkostnader inom kanslienheten men även ökade statsbidrag från MSB är den främsta förklaringen.

KLK prognostiserar ett underskott på 0,1 mnkr på helår. Fler ärenden inom överförmyndarverksamheten bidrar till ett underskott. En annan orsak är att personalens kaffeavdrag inte täcker faktiska kostnader för inköp av kaffe.

Från första april har kommunen en ny organisation och ersättningsmodell när det gäller tjänsteman i beredskap (TiB). Den nya organisationen ligger placerad under KLK och prognostiseras kosta 0,2 mnkr för perioden april till december.

Ökade statsbidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för civilt försvar och krisberedskap bidrar delvis till att täcka de ökade kostnaderna.

Kanslienheten prognostiserar ett överskott om 0,1 mnkr på helår på grund av lägre personalkostnader än budgeterat.

Kultur och Fritid

Kultur och fritid redovisar ett överskott på 0,2 mnkr per den 31 augusti. Inom verksamhetsområdet finns avvikelser, både positiva och negativa. Prognosen på helår är en budget i balans, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Avvikelsen per augusti beror delvis på ojämna kostnader under året för utbetalningar av förenigbidrag men även effekter av att kulturen var stängd under våren.

Badet och folkhälsa/förebyggande ungdom prognostiserar ett litet underskott på personal vilket vägs upp av lägre kostnader centralt inom kultur och fritid.

Förskola/grundskola

Förskola/Grundskola lämnar prognos på -5,1 mnkr, vilket är försämring med 0,8 mnkr jämfört med föregående prognos.

Förskolans prognos för helår visar underskott på 1,4 mnkr vilket härrör från fler barn och högre tillsynstid än vad som beräknats i budget. Under vårterminen fanns fler barn inskrivna än under början av höstterminen. Prognosen utgår ifrån att behovet av förskoleplats i egen regi kommer att vara något lägre än beräknat i budget till höstterminen.

Köp av förskoleplatser från annan regi prognostiseras vara lägre än budgeterat, även försäljning av platser i annan kommun är lägre än budgeterat. Den positiva avvikelsen på köp av platser tar ut den negativa avvikelsen på försäljning av platser totalt i årsprognosen.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem i egen regi exkl. skolchef visar ett underskott med 8,2 mnkr. Högre personalkostnader, för stor organisation under hösten 2023 i förhållande till budgetramen har bidragit till högre kostnader under vårterminen jämfört budget.

Rektorerna arbetar för ekonomi i balans men flera enheter har fortfarande arbete kvar att göra under hösten för att gå in med en budget i balans till 2025. Flera skolor har en utmaning med väsentligt fler inskrivna elever på fritidshem än vad som beräknats i budget. När det är fler elever i behov av fritidshem än vad ersättningen är räknad på, kan det vara svårt att klara verksamheten med budgeterad organisation.

Köp av skolplatser från annan regi har under våren varit lägre än i budget även för verksamheterna fritidshem och skola. Försäljning av skolplatser till annan kommun har varit lägre under våren men underskottet är marginellt. Den positiva avvikelser på köp av platser i årsprognosen visar 1,9 mnkr, den negativa avvikelser på försäljning av platser minus 0,3 mnkr. Dessa medel bidrar till att minska skolornas totala prognosunderskott.

Anpassad grundskola visar ett större underskott under perioden. Rektor har gjort förändring av organisationen till höstterminen, men på grund av uppdraget (verksamhet på fler skolor mm) bedöms ändå underskottet uppgå till 3,3 mkr vid årets slut.

Helårsprognosen för förvaltningen förskola/skola, visar ett underskott på 5,1 mnkr. Verksamhet förskola står för 1,4 mnkr, anpassad grundskola för 3,3 mnkr och fritidshem/grundskolan för 6,6 mnkr. Skolchef centralt och elevhälsa prognosticerat överskott med 6,2 mnkr vilket består av tilläggsbudget på 2,8 mnkr som ännu ej är utdelad till enheterna samt mer statsbidrag som ej budgeterats.

Reglering av detta överskott kommer att ske till respektive verksamhet under september/oktober.

Gymnasieskola/musikskola

Gymnasiet prognostiserar en budget i balans.

Inom gymnasieverksamheten minskar köp av verksamhet marginellt och försäljning av verksamhet är i budgeterad nivå. Prognosen visar på att fler elever stannar i Vårgårda vilket påverkar personalkostnaderna men vägs upp av minskat köp av verksamhet,

Musikskolan följer budget enligt prognos för helåret.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad redovisar ett överskott på 1,7 mnkr per den 31 augusti. Inom verksamhetsområdet finns dock stora avvikelser, både positiva och negativa. Prognosen på helår är en budget i balans, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Avvikelsen per augusti beror delvis på ojämna kostnader under året men också att mycket av det löpande underhållsarbetet är pågående. Fastighetsenheten redovisar positiva siffror per augusti men ett antal kostnader och arbeten är på ingång under hösten. En stor osäkerhet inom fastighet är ökade kostnader för el och värme vilket beräknas kosta 1,8 mnkr mer än budgeterat på helår. Kostnaden för el och värme kan komma att öka ytterligare beroende på hur vädret blir i höst/vinter. De ökade kostnaderna beräknas i nuläget täckas av minskat fastighetsunderhåll.

Bygg och miljö prognostiserar ett underskott på 0,4 mnkr, vilket är en försämring med 0,4 mnkr jämfört med föregående prognos. Lägre avgiftsintäkter inom miljö är den främsta förklaringen. Miljöenheten prognostiserar ett underskott på 0,7 mnkr vilket beror på lägre intäkter för tillsyn och tillstånd avlopp men även livsmedelstillsyn. Vakanta tjänster under delar av året inom miljö men även plan och bygg räddar delvis upp underskottet.

Gata-park prognostiserat ett underskott på 0,3 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med maj prognosen. Underskottet beror på ökade kostnader för snöröjning under de första månaderna av året men även ökade kostnader för vägbidrag till statsbidragsberättigade vägar.

Samhällsbyggnad gemensamt, lokalvård och kostenheten prognostiserar alla ett överskott vilket beror på lägre kostnader för förbrukningsmaterial, konsultkostnader men även lägre kostnader för seniorbiljetter från Västtrafik på grund av nytt avtal.

Renhållningen redovisar ett positivt utfall per delåret på 0,6 mnkr och prognosen på helår är en budget i balans. Ojämna kostnader och intäkter under året är den främsta förklaringen till överskottet.

VA-verksamheten har budgeterat för ett överskott på 0,7 mnkr för att minska taxekollektivets fordran till kommunen. För helår prognostiseras ett överskott 2,7 mnkr vilket beror på högre VA intäkter än budgeterat samt att kommunen har fått ersättning för ett skadeståndskrav från 2020 på 1,9 mnkr.

Alla samhällsbyggnads åtgärdsförslag är medräknade i prognosen.

Socialtjänst

Socialtjänsten lämnar ett överskott efter åtta månader på 3,9 mnkr med en prognos för helåret med ett överskott om 1,2 mnkr efter augusti. Det finns variationer inom de olika verksamheterna som förklaras nedan.

De övergripande delarna i verksamheten lämnar en prognos på ett överskott på totalt 2,2 mnkr där den största delen kan härledas till stadsbidrag som kunnat nyttjats till personalkostnader som annars belastat verksamhetens budgeterade poster.

Resursenheten där bland annat boendestöd, familjecentral återfinns lämnar en prognos med en budget i balans för året.

Funktionsnedsättning prognosticerar med ett underskott på 1,0 mnkr totalt sett för hela verksamheten. I prognosen finns vissa osäkerheter som kan påverka prognosen för året. Föreläggandet på Ågatan och eventuella ökade kostnader i samband med evakueringen är inte medräknade i prognosen. Största delarna av underskottet inom verksamheten kan härledas till högre personalkostnader än budget tillåter. Detta kan förklaras genom att flera boenden har brukare med förändrade och mer omfattande behov, exempelvis äldre brukare som arbetar deltid på daglig verksamhet. Ett nytt assistansärende har tillkommit under sommaren som kommer bli kostnadsdrivande för verksamheten som kan komma att påverka prognosen negativt.

Arbetsmarknadsenheten kommer lämna en prognos på ett totalt underskott på 1,5 mnkr. Där ekonomiskt bistånd står för 0,75 mnkr av underskottet, som är en följd av att prisbasbeloppet

räknats upp betydligt mer än vad budgetuppräknningen tillåtit under de senaste åren. Detta innebär att även om antalet ärenden skulle minska under året kommer kostnaderna för ekonomiskt bistånd öka. Även stora hyreshöjningar har genomförts vilket även detta påverkar utbetalningarna av ekonomiskt bistånd. Sysselsättningen inom arbetsmarknadsenheten väntas lämna ett underskott på 0,75 mnkr för 2024. Under våren 2023 gjordes en beräkning kring kostnad för anställningar kontra försörjningsstöd samt intäkter i form av skatteunderlag. Denna beräkning visade att för Vårgårda kommun totalt var detta i princip ett nollsummespel varför verksamheten fortsatt med detta arbetssätt då det medför flera kvalitetshöjningar för den enskilde som får en möjlighet till ett arbete. Verksamheten daglig verksamhet har ökat kraftigt under årets första fyra månader med flera nya beslut. Det här innebär att verksamheten ökat mer än budget tillåter därav kommer daglig verksamhet lämna ett prognostiserat underskott för året på 0,5 mnkr. Tack vare flera projekt inom verksamheten kommer personalkostnaderna för vissa delar av verksamheten understiga budgeterade medel vilket kommer leda till ett överskott om 0,5 mnkr.

Individ- och familjeomsorgen lämnar i dagsläget en prognos med ett överskott på 1,0 mnkr. Detta överskott kan härledas till vakanta tjänster som inte ersatts fullt ut under året. Rekrytering har genomförts och till sommaren kommer det finnas ordinarie personal på plats, en inhyrd konsult kommer finnas kvar till mitten av september då verksamheten är fullt bemannad med ordinarie personal. När det kommer till placeringar prognosticeras ett överskott om 0,5 mnkr på helåret. Det kan komma att ändras beroende på om det tillkommer eller försvinner någon placering under de månader som kvarstår av året.

Vuxenutbildningen lämnar efter augusti en prognos som visar på en budget i balans. Här är det dock tidigt på året och beroende på elevantal och stadsbidrag under året kan detta komma att ändras.

Vård och omsorg

Utfallet för vård och omsorg efter åtta månader hamnar på ett underskott på 8,8 mnkr med en helårsprognos på 9,5 mnkr i underskott.

Under de övergripande delarna återfinns vissa överskott som genererats av stadsbidrag och även underskott för fler hemtjänsttimmar än budgeterat för 2024. Servicelägenheterna på Björnen och Kullingshemmet prognosticeras med ett underskott på 1,0 mnkr. Detta beroende på att flera av dem i dagsläget inte är uthyrda utan istället kan komma att användas som verksamhetslokaler i och med omflyttningar som behöver ske vid rivning av delar av Kullingshemmet. Överlag så är en ekonomisk osäkerhetsfaktor den nya byggnationen som ska ske och de omflyttningar av såväl personal som brukare som kan krävas, med befarade ekonomiska konsekvenser av detta.

Största delen av underskottet om 5,1 mnkr återfinns hos den kommunala hemtjänsten (utförare) Det är dock en förbättring med 1,0 mnkr jämfört med föregående prognos i maj. Såväl controller som enhetschef, områdeschef och planerare inom hemtjänsten har lagt ner mycket tid under året med att arbeta med ekonomin och minska den arbetade tiden inom hemtjänsten, vilket är vad som krävs för att komma inom budgeterad ram. Det har dock inte skett några uppsägningar av personal.

Hälso- och sjukvården lämnar en prognos som visar på ett underskott på 0,8 mnkr för 2024. Viss överanställning har genomförts för att inte behöva hyra in personal för att täcka verksamhetens behov. I vissa fall påverkar även arbetsbelastningen sjuksköterskorna när delegering

inte kan ges. Det medför att sjuksköterskor behöver jobba med uppgifter som borde ligga utlagt i verksamheterna och blir kostnadsdrivande för enheten.

Särskilt boende visar på ett underskott på 0,5 mnkr för 2024. Även här går underskottet att härleda till högre personalkostnader jämfört med vad budgeten tillåter och det är av vikt att ha en bra uppföljning för att följa utvecklingen av kostnaderna för verksamheten.

Natt- och bemanningsverksamheten kommer att lämna en prognos på ett underskott på 2,5 mnkr. Vilket är en försämring på 1,0 mnkr jämfört med maj månad. Under sommaren har ett nytt barnärendet tillkommit med omfattande vård- och stödbehov där det krävs dubbelbemanning på nattetid och viss del av dag. Det nya ärendet är delvis medräknat i prognosen, dock är det fortfarande oklart hur stor merkostnaden blir på helår men en ungefärlig kostnad är 1,7 mnkr för året. Dock är den siffran osäker då alla kostnader hittills inte redovisats fullt ut på ett korrekt sätt.

Gemensamma kostnader

Under gemensamma kostnader finns intäkter och kostnader som berör hela kommunen. Här finns budgeterat kostnader för semesterlöneskulden, upplupna löner och personalomkostnader. De gemensamma kostnaderna har för perioden januari—augusti en negativ budgetavvikelse på 10,3 mnkr. Den negativa avvikelsen beror på högre personalomkostnader än vad som budgeterats för perioden men även periodiseringseffekter av pensionskostnader.

Prognosen visar på en positiv budgetavvikelse på 2,3 mnkr. Exploatering/ markförsäljning prognostiserar ett överskott på 2 mnkr. Avskrivningar kommer att överstiga budget med 3 mnkr. Omklassificering från operationell leasing till finansiell leasing är den främsta orsaken till de höga avskrivningskostnaderna. Dessa möts av lägre hyreskostnader motsvarande 3 mnkr.

Investeringsredovisning

(mnkr)	Urspr budget År	Om- budget År	Budget År	Utfall 2408	Av- Vikelse Mot budget 2408	Prognos 2024	Prognosav- Vikelse mot budget 2024
Investering < 3 mnkr	22,8	7,3	30,1	21,1	8,9	39,6	-9,5
Inventarier	1,9	0,5	2,4	2,8	-0,5	2,4	0,0
Reinvestering	5,3	2,8	8,2	4,0	4,2	8,2	0,0
Underhåll	8,8	1,2	10,0	0,8	9,2	10,0	0,0
Lokalanpassningar	2,0	0,4	2,4	2,0	0,4	2,4	0,0
Tekniska Installationer	1,9	0,0	1,9	0,1	1,8	1,9	0,0
Övrigt	2,9	2,4	5,3	11,5	-6,2	14,8	-9,5
Investering > 3 mnkr	55,5	46,8	102,3	50,7	51,6	69,5	32,8
Inventarier nytt äldreboende	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5	0,0
Nytt äldreboende	45,0	1,6	46,6	11,4	35,1	17,6	29,0
Musikskola Kulturen	5,5	1,0	6,5	3,8	2,6	6,5	0,0
Ågatan brandskyddsåtgärder	0,0	3,3	3,3	0,0	3,3	3,3	0,0
Förskola Centrum	0,0	34,9	34,9	30,4	4,4	34,9	0,0
Ventilation Sundler	0,0	5,4	5,4	4,7	0,7	5,4	0,0
Ombyggn Asklanda mottagnkök	4,0	0,5	4,5	0,2	4,3	1,5	3,0
Ombygg/tillbyggnad Gullhögen	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,5	0,5
Sporthall återinvestering	0,0	0,7	0,7	0,0	0,7	0,4	0,3
Avgiftsfin investeringar	17,2	13,5	30,6	13,0	17,6	23,4	7,2
Vattenverk, utökning	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,8	-0,3
Polymer storsäck, reningsverk	0,0	0,0	0,0	1,0	-1,0	0,0	0,0
Hjultorps ARV reningsv. utökn.	0,5	2,2	2,7	2,9	-0,2	4,0	-1,3
Ny återvinningscentral	0,0	1,0	1,0	0,4	0,6	1,0	0,0
Invent och maskiner VA	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
Carport VA gata park	0,0	0,6	0,6	0,6	0,0	0,6	0,0
Larm lager brandstation	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,0
VA renov, anl o ledn nät	7,4	0,0	7,4	0,0	7,4	8,0	-0,6
Vattenkiosk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ventiler, utbyte trasiga VAV	1,1	0,0	1,1	0,1	1,0	0,3	0,8
Kempeg, renov VSD enl u-pl	0,0	4,8	4,8	2,5	2,3	3,1	1,7
Dagvatten, öka kapacitet i Vga	1,0	0,8	1,8	0,1	1,8	0,1	1,8
Flödesmätarbrunn	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
Slamavvattnare	0,0	3,5	3,5	2,5	1,1	4,0	-0,5
Ringgatan Dagvatten	0,0	0,0	0,0	0,7	-0,7	0,0	0,0
Renovering spill skogsgatan	0,0	0,0	0,0	0,9	-0,9	0,0	0,0
Brandposter VA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VA-verk o pumpstationer	1,2	0,0	1,2	0,0	1,2	0,8	0,3
Bornn +renov brunn Algutstorp	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,0
Vattendom brunn B7 Algutstorp	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
Spillvattenledning söder om Vå	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
V-ledning till vattentorn	6,0	0,0	6,0	0,4	5,6	0,7	5,3
Ny elledning till brunn B5	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
Isolering av slamlada	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

(mnkr)	Urspr budget År	Om- budget År	Budget År	Utfall 2408	Av- Vikelse Mot budget 2408	Prognos 2024	Prognosav- Vikelse mot budget 2024
Exploateringar	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0	0,0	0,0
Expl Flaskeberget	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Anslutningsavg VA	9,7	11,5	21,2	3,1	18,0	7,1	14,1
VA Nyansl Varelidsv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunalt VA Horla	6,0	9,6	15,6	0,2	15,4	1,0	14,6
Anslutningsavgifter VA	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,1	-0,5	0,5
VA till Rasta	3,7	1,9	5,6	3,0	2,6	6,7	-1,1
Summa investeringar	105,1	79,0	184,2	88,0	96,2	139,6	44,6

Tabell Vårgårda kommuns investeringsredovisning

Kommunfullmäktige beslutade tilläggsanslag:

- 2024-06-12, §83, 3,3 mnkr

Investeringar

Under årets åtta första månader har kommunens investeringsutgifter uppgått till 88 mnkr inklusive anslutningsavgifter. Årsbudgeten uppgår till 184,2 mnkr inklusive ombudgeteringar från tidigare år. Många investeringsprojekt är uppstartade men redovisar fortfarande låga investeringsutgifter då projekten är pågående. Prognosen på helår för kommunens investeringar är 139,6 mnkr.

Investeringar < 3 mnkr

Ett underskott prognostiseras på de mindre investeringarna på 9,5 mnkr då kommunen har köpt mark och fastigheter från Vårgårda bostäder för muraren 17 och 26 men även Måsen 3 och Flaskeberget 2. Övriga investeringar prognostiserar en budget i balans.

Investeringar > 3 mnkr

Prognosen för större investeringar visar på överskott beroende på att arbetet med det nya äldreboendet förväntas startas upp under året men att man inte kommer att förbruka hela budgeten under året, resterande del kommer förbrukas under 2025. Ombyggnation av mottagningskök, om- och tillbyggnad Gullhögen och renovering av sporthallen pågår men hela budgeten kommer inte hinnas förbrukas under året. Arbetet med ny musikskola och förskola i tätorten är snart klar men inväntar de sista leverantörsfakturorna.

Brandskyddsåtgärder på Ågatan har under 2024 fått en tilläggsbudget enligt beslut i kommunfullmäktige om 3,3 mnkr för att kunna bygga nya brandcellsgränser och installera sprinkler på boendet för att kunna åtgärda föreläggande om brandskyddsåtgärder.

Avgiftsfinansierade investeringar

De avgiftsfinansierade investeringarna prognostiserar ett överskott på 7,2 mnkr. Överskottet beror på att budgeten för ny vattenledning till vattentorn inte kommer att förbrukas under året

Anslutningsavg VA (Investeringar som ska täckas av anslutningsavgifter)

Kommunalt VA Horla har upphandlats men krävs politiskt beslut innan arbetet kan fortsätta.

Fleråriga investeringar

Nedan redovisas kommunens större investeringar med total budget och total prognos för projektet som helhet, utan hänsyn till årliga budgetar och utfall.

Investeringar >3 mnkr	Tot budget	Totalt utfall	Kvar	Prognos	Avvikelse
Belopp netto (tkr)	projekt	tom aug 2024	av bud- get	projekt	Budget prognos
Nytt äldreboende	200,0	15,3	184,7	200,0	0
Musikskolan	20,0	17,5	2,5	20,0	0
Sporthall återinvestering	6,0	5,3	0,7	6,0	0
Ventilation Sundler	6,0	5,3	0,7	6,0	0
Ombyggnad mottagningskök	17,1	9,0	8,1	17,1	0
Kesbergets förskola	79,0	74,6	4,4	79,0	0
Ombyggnad/tillbyggnad Gullhögen	1,0	0	1,0	1,0	0
Ågatan brandskyddsåtgärder	3,3	0,5	3,3	3,3	0
Summa investeringar >3 mnkr	332,4	127,1	205,3	332,4	0

Tabell Vårgårda kommuns Investeringar > 3 mnkr

Arbetet med ny musikskola och förskola i tätorten är snart klar men inväntar de sista leverantörsfakturorna. Även arbetet med nytt äldreboende pågår. För övriga projekt finns inga indikatorer på avvikelse från budget.

Brandskyddsåtgärder på Ågatan har under 2024 fått en tilläggsbudget enligt beslut i kommunfullmäktige om 3,3 mnkr för att kunna bygga nya brandcellsgränser och installera sprinkler på boendet för att kunna åtgärda föreläggande om brandskyddsåtgärder.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Nedan redovisas Vatten- och avloppsverksamheten. Renhållningsverksamhetens resultat särredovisas i helårsbokslutet.

För delåret redovisas ett överskott på 1 mnkr. Orsaken är framför högre VA intäkter än budgeterat men även lägre kostnader för förbrukningsmaterial på reningsverket och vattenverket. VA har för året budgeterat för ett överskott på 0,7 mnkr för att minska taxekollektivets fordran till kommunen. De höga VA intäkterna samt att kommunen kommer att få ersättning för ett skadeståndskrav från 2020 på 1,9 mnkr bidrar till att prognosen på helår är ett överskott på 2,7 mnkr, det vill säga en positiv avvikelse på 2 mnkr mot det budgeterade överskottet.

Resultaträkning

(mnkr)	Utfall 202308	Utfall 202408	Budget 2024	Prognos 2024
Verksamhetens intäkter	14,3	15,4	23,1	25,1
Verksamhetens kostnader	-11,8	-12,2	-18,1	-18,1
Avskrivningar/Nedskrivningar	-2,0	-2,4	-3,0	-3,0
Verksamhetens nettokostnader	0,5	0,8	2,0	4,0
Finansiella intäkter	-	-	-	-
Finansiella kostnader	-0,5	-0,8	-1,3	-1,3
Resultat före avsättning	0,0	0,0	0,7	2,7
Tillskott från resultatfond	0,0	0,0	-0,7	-2,7
Justerat årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabell: Vatten- och avloppsverksamhetens resultaträkning

Balansräkning

	Utfall 202308	Utfall 2023	Utfall 202408
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	55,8	60,9	62,3
Summa anläggningstillgångar	55,8	60,9	62,3
Omsättningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Summa omsättningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Summa tillgångar	55,8	60,9	62,3
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Ingående eget kapital	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital	0,0	0,0	0,0
Långfristiga skulder	53,5	58,5	60,9
Kortfristiga skulder	2,3	2,4	1,4
Summa skulder	55,8	60,9	62,3
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	55,8	60,9	62,3

Tabell: Vatten- och avloppsverksamhetens balansräkning

Övrigt

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgång

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelse

Förpliktelser i form av borgensåtaganden, ställda panter och dylikt.

Avskrivning

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som ska spegla värdeminskningen.

Avsättningar

Förpliktelse som är säkra eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandetidpunkt.

Balanskrav

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen. Här framgår vilka tillgångar och skulder kommunen hade vid bokslutstillfället.

Driftsredovisning

Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.

Eget kapital

Kommunens samlade överskott och underskott

Exploateringsverksamhet

Åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder eller industrier.

Kapitalkostnad

Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning och dels av ränta på bundet kapital.

Kassaflödesanalys

Visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringen.

Kassalikviditet

Är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100 % täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.

Kommunbidrag

Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Komponentavskrivning

Avskrivningsmetod som används när skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggnings-tillgångs betydande delar är väsentlig. Respektive komponent skrivs av separat.

Likviditet

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsredskap på kort sikt.

Långfristiga fordringar och skulder

Skulder och fordringar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.

Nettokostnadsandel

Hur stor andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader och finansiella poster.

Omsättningstillgång

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

RKR

Rådet för kommunal Redovisning som har i sin roll som normgivande organ i att utveckla god redovisningssed enligt lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap.

Skattefinansieringsgrad av investeringar

Beskriver hur stor del av kommunens nettoinvesteringar som kan finansieras med skatteintäkter när den löpande driften är finansierad.

SKR

Sveriges Kommuner och Regioner

Ränteswapp

Är en överenskommelse mellan två aktörer om att under en bestämd tidsperiod utbyta ränte-flöden

Självfinansieringsgrad

Visar hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med egna medel. (Avskrivningar + periodens resultat)/Nettoinvesteringar

Skuldsättningsgrad

Visar hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade av främmande kapital. Motsatsen till soliditet.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto starkare finansiellt handlingsutrymme.

Finansiell leasing

Finansiella leasingavtal innebär att leasetagaren övertar de ekonomiska risker och fördelar kopplade till att äga en tillgång.

Operationell leasing leasing

Operationella leasingavtal definieras som leasingavtal som inte är finansiella, det vill säga om bedömningen görs att ett leasingavtal inte är finansiellt är det per automatik operationellt.

Följ oss på...

...

www.vargarda.se